

Sundbybergs stads budget 2019 med plan 2020-2021

Beslutad av kommunfullmäktige
den 19 december 2018, § 558

Sundbybergarnas Sundbyberg

Vårt Sundbyberg har under de senaste åren varit av en Sveriges snabbast växande städer och tillväxten har välkomnats. Sundbybergs Mittenstyrelse anser att utveckling, förnyelse och expansion är bra och ska gynna alla sundbybergare.

Denna starka tillväxt har också medfört en rad utmaningar och möjligheter. Kanske är det viktigaste resultatet att vår stad har blivit en av Sveriges mest attraktiva städer att bo och jobba i. Stark tillväxt under flera år har också gett oss växtvärk. Det är både svårt och kostsamt att gå från en stad på cirka 30 000 invånare till en stad på mer än 50 000 invånare.

Denna tillväxt ser vi nu mattas av. Ett exempel är en kraftig minskning av bygglovsansökningarna. Från sommaren 2016 till sommaren 2017 behandlades bygglovsansökningar för ca 600 nya bostäder. Vid motsvarande period under 2017- 2018 sjönk antalet bygglovsansökningar avseende nya bostäder till 40.

Stadens utveckling kombinerat med yttre faktorer har medfört att ekonomin är hårt ansträngd. Det finns en rad faktorer som påverkar oss som vi inte kan påverka. En faktor som har stor betydelse för stadens ekonomi är det kommunala utjämningsystemet. Sundbyberg har gått ifrån att vara mottagare till att bli givare. Från att ha fått cirka 11 miljoner kronor 2018, till att bidra med cirka 175 miljoner kronor 2019. Det betyder en minskning av stadens resurser på minst 185 miljoner kronor. En annan faktor är den vikande byggkonjunkturen. Inte för att behoven av bostäder eller arbetsplatser minskat, utan snarare för att det som planerats har haft svårt att möta den efterfrågan som finns. En konsekvens är att det kan bli svårt för staden att sälja mark till samma priser som tidigare vilket minskar möjligheten till investeringar i framtiden.

Till utmaningarna hör också svårigheterna att förutse de ekonomiska villkoren för stadens verksamhet. Från de planeringsförutsättningar som togs i maj 2018 till det ekonomiska läget i december 2018 har staden gått miste om intäkter och fått ökade utgifter. Det betyder att det jämfört med tidigare prognoser saknas minst 350 miljoner kronor att göra reformer för. Att få bättre prognoser och bättre kunna hantera en föränderlig omvärld är en av mittenstyrelsens prioriteringar.

De satsningar på skola, vård och omsorg som gjorts under det senaste decenniet har varit helt nödvändiga men inte alltid tillräckliga. Mittenstyrelsen kommer att fortsätta att satsa på skola, vård och omsorg. Samtidigt tvingas vi att göra nödvändiga besparingar och använda hela kommunkoncernen för att samordna och effektivisera stadens verksamheter och investeringar. Vi kommer också fortsätta arbetet med att skapa en kostnadsmedveten kultur som i varje beslut kan motivera sina utgifter.

I en växande stad sätter vi fokus på att det som byggs ska tillföra nya värden och hela tiden göra Sundbyberg ännu bättre för oss som redan bor här. Det är ett arbete som vi vill göra tillsammans med dig och alla sundbybergare. Till exempel så kommer ett stadsutvecklingsprogram att tas fram, där ett utvecklat dialogarbete, både med mänskliga möten och med de möjligheter som digitala modeller ger, kommer att användas.

Hållbart Sundbyberg

Sundbyberg ska vara ekologiskt, socialt, och ekonomiskt hållbart. Omställningen för att nå det målet behöver genomsyra allt arbete i staden och engagera dig och alla som verkar i staden. Vi ska tillsammans lära av goda exempel från andra aktörer, både lokalt, nationellt, och internationellt.

Arbetet med hållbarhetsfrågorna i staden stärks genom införandet av en hållbarhetskommitté som lägger grund för arbetet med stadens hållbarhetsintentioner. Här kan stadsövergripande styrdokument utvecklas, och en kunskapsbank byggas upp som service till staden och dess bolag. Kommittén får i uppgift att formulera mål och uppföljningsstrategi med utgångspunkt i dokumenterad kunskap, globala och nationella mål, stadens organisation och goda exempel.

Arbetet med Agenda 2030 integreras och konkreta, uppföljningsbara mål formuleras. Ett hållbart Sundbyberg har resurseffektiva kretslopp och klimatsmarta transporter och energilösningar. Men också utemiljöer för alla, och byggnader som präglas av god arkitektur, goda inomhusmiljöer och giftfria material där du och dina barn vistas.

Påverkan av klimatförändringar på Sundbyberg ska utredas och förslag på hur vi anpassar staden bör tas fram.

Lärande Sundbyberg

I Sundbyberg ska du kunna lära genom hela livet. Med satsningar på skolan och en trygg och lärande uppväxtmiljö så skapar vi ett samhälle att lita på. Pedagoger ska i högre utsträckning kunna fokusera på undervisning och lärande, därför ska antalet anställda öka i skolan och förskolan.

Dina barn ska få en god utbildning som är anpassad efter deras behov. Alla har rätt till studiero och trygghet under hela skoldagen. Vi vill stärka de pedagogiska miljöerna i förskolan och skolan, både inomhus och utomhus, samt stärka arbetet med giftfria miljöer.

Lärandet ska inte ta slut i samband med en examen i ungdomen, du ska kunna lära under hela livet. Staden ska samverka med yrkesutbildare för att öka möjligheten till arbete, både för dig som är på väg ut i arbetslivet och dig som vill byta bana i din karriär. För dig som kommit till Sundbyberg från andra delar av världen ska det finnas möjlighet att delta i ett intensivt integrationsår med målet att snabbt lära dig svenska, få förståelse för vårt samhälle och snabbt komma i arbete. Kvaliteten och valfriheten i Komvux och SFI ska stärkas samtidigt som fler möjligheter till praktik genom staden och arbetsförmedlingen ska införas.

Föreningarnas Sundbyberg

Vårt mångfacetterade föreningsliv är viktigt för stadens utveckling och identitet. Det finns föreningar i Sundbyberg med olika inriktning och verksamhetsområden. Vårt föreningsliv bidrar till demokrati, bildning, folkhälsa, samt glädje och gemenskap. Det är viktigt med ett civilt samhälle bortom den offentliga sektorn och näringslivet. Staden ska arbeta för att på olika sätt underlätta för föreningarnas verksamhet. Viktigt är även att prioritera annan typ av samverkan med det civila samhället.

Staden ska tillsammans med föreningarna arbeta för ett brett deltagande och inkluderande miljöer, där du ska känna dig välkommen. Samarbetet med skolan och andra insatser ska tydligt välkomna även dig som tidigare har begränsade erfarenheter av våra folkrörelser och annat föreningsliv.

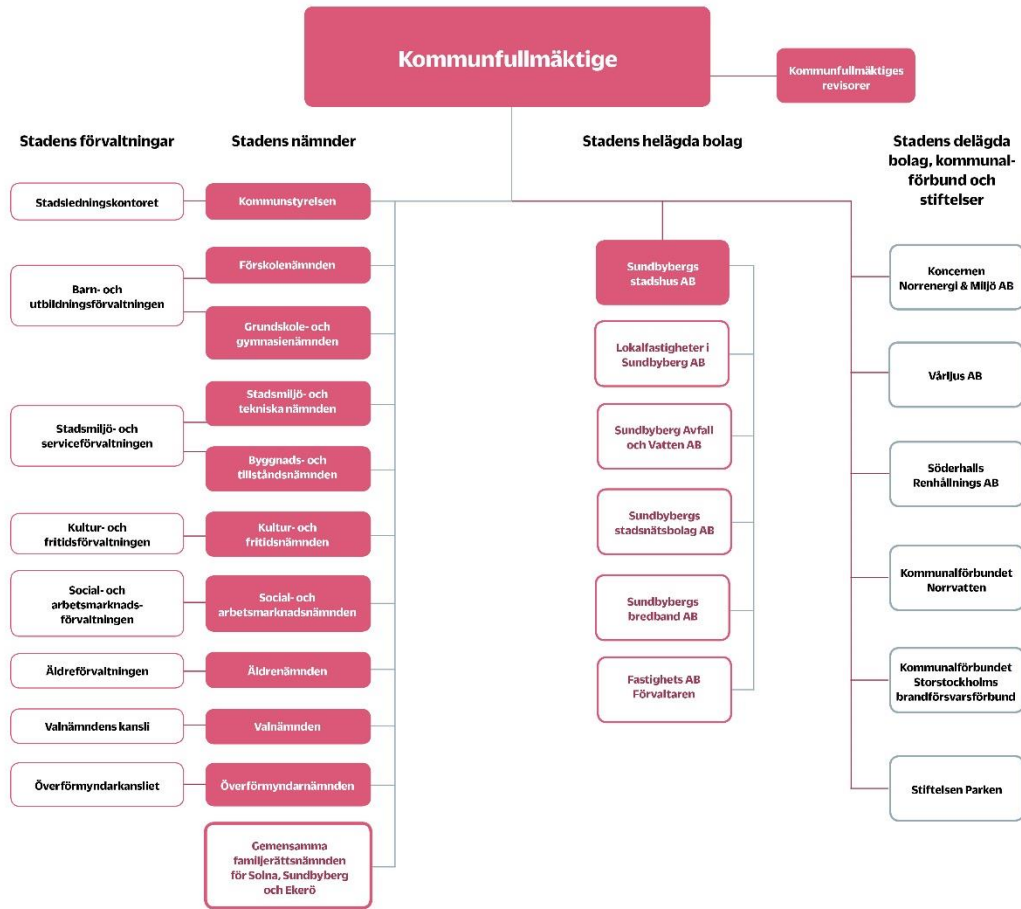
Ett brett föreningsliv är extra viktigt i en tid när polariseringen ökar i samhället. Föreningar bidrar ofta till att föra samman människor över olika gränser och till att bygga broar mellan individer och grupper. I ett Sundbyberg som fortfarande har tydliga sociala barriärer är samverkan med civilsamhället en central del av socialpolitiken.

Våra föreningar gör vår fina stad starkare och bidrar tydligt till social hållbarhet!

Innehåll

Sundbybergarnas Sundbyberg	3
Organisation	7
Verksamheternas grunduppdrag per 31 december 2018	8
Vision och styrning	11
Inriktning, mål och uppdrag	14
Kommunstyrelsen	16
Grundskole- och gymnasienämnden	19
Förskolenämnden	21
Social- och arbetsmarknadsnämnden	22
Äldrenämnden	24
Kultur- och fritidsnämnden	26
Stadsmiljö- och tekniska nämnden	28
Byggnads- och tillståndsnämnden	30
Överförmyndarnämnden	31
Koncernen Sundbybergs stadshus AB	33
Ekonomiska förutsättningar	36
Bilaga 1 - Nämndernas förändringar budget 2019	49
Bilaga 2 – Investeringsbudget 2019	54
Bilaga 3 – Lokalförsörjning	55
Bilaga 4 – IT-prislista	57
Bilaga 5 – Tilläggsuppdrag till Sundbybergs stads budget 2019 med plan 2020-2021, beslutade på kommunfullmäktiges sammanträde den 19 december 2018	58

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande församlingen i kommunen. De som sitter i kommunfullmäktige är folkvalda politiker som väljs vart fjärde år. I Sundbybergs fullmäktige finns 61 ledamöter. Platserna i kommunfullmäktige, mandat, fördelas efter hur många röster varje parti får i kommunvalet.

Kommunfullmäktige beslutar i alla stora och övergripande frågor som rör Sundbyberg och Sundbybergs stads medborgare. Exempel på sådana frågor är hur kommunen ska organisera sin verksamhet, hur mycket invånarna ska betala i kommunalskatt, var det ska byggas nya

bostäder och hur mycket äldreomsorgen ska kosta. Fullmäktige beslutar om stadens budget där övergripande mål för verksamheterna anges och fördelning av pengar mellan verksamheterna sker.

I Sundbybergs fullmäktige finns åtta partier representerade. Mandatfördelningen är följande: Socialdemokraterna (16 mandat), Moderaterna (15 mandat), Vänsterpartiet (7 mandat), Sverigedemokraterna (6 mandat), Liberalerna (5 mandat), Centerpartiet (5 mandat), Miljöpartiet de Gröna (4 mandat), Kristdemokraterna (3 mandat).

Verksamheternas grunduppdrag per 31 december 2018

Stadens nämnder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för styrning, ledning, uppföljning och att ha uppsikt över stadens verksamheter och strategiska frågor. Direkt under kommunstyrelsens ansvar ligger översikts- och detaljplanering, exploateringsfrågor, näringsliv, kommunikation, arbetsgivarfrågor, ekonomi, lokalförsörjning, stadens upphandlings- och inköpsverksamhet och social- och ekologisk hållbarhet.

Förskolenämnden

Förskolenämnden ansvarar för förskoleverksamheten i form av förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola för barn i åldrarna upp till fem år. Nämnden ger också tillstånd och bidrag till enskild förskoleverksamhet och utövar tillsyn av den.

Grundskole- och gymnasienämnden

Grundskole- och gymnasienämnden ansvarar för grundskola, obligatorisk särskola, förskoleklass och skolbarnomsorg. Därutöver ansvarar nämnden för kommunens uppgifter inom gymnasieverksamheten i form av gymnasieskola och gymnasiesärskola. Nämnden ger också tillstånd till och utövar tillsyn av enskild skolbarnomsorg och lämnar bidrag till deras verksamhet och till grundskolor i extern regi.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för åtgärder enligt socialtjänstlagen för barn, ungdomar och deras familjer samt enskilda vuxna som är i behov av stödinsatser på grund av sociala eller psykiska problem, missbruksproblem eller som har någon form av funktionsnedsättning och därför behöver stöd. Här ingår också hemtjänst, färdtjänst och riksfärdtjänst för personer under 65 år. Nämnden ansvarar också för kommunal vuxenutbildning, påbyggnadsutbildning, uppdragsutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, vuxenutbildning för personer med utvecklingsstörning (sär vux) och svenskundervisning för invandrare (SFI). Vidare ansvarar de för flyktningmottagning,

skuldsanering och kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den kommunala kultur-, biblioteks- och fritidsverksamheten. Nämnden är huvudman för den kommunala kulturskolan, fritidsverksamhet samt fältverksamheten. Nämnden svarar också för kommunens koloniverksamhet. Stadens ungdomsmottagning ligger också inom nämndens ansvarsområde.

Stadsmiljö- och tekniska nämnden

Stadsmiljö och tekniska nämnden ansvarar för frågor som rör stadens stadsmiljö och kommunövergripande frågor rörande service. I nämndens ansvar ingår att planera, utveckla och hålla rent i kommunens parker och grönområden. Däri ligger bland annat ansvar för renhållning och förvaltning av kommunala naturvårdsområden och naturreservat. Nämnden ansvarar även för den kommunala väghållningen, för trafikplanering och parkeringsövervakning. Måltidsservice, stadens telefoni- och växeltjänster, kart- och mätverksamhet, stads-husservice, samt hanteringen av IT i staden ingår också i nämndens ansvar.

Byggnads- och tillståndsnämnden

Byggnads- och tillståndsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens tillsyns- och myndighetsuppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och miljöområdet. Nämnden ansvarar också för tillfällig upplåtelse av stadens mark. Nämnden ansvarar vidare för tillståndsgivning, tillsyn och kontroll inom alkohol- och tobaksområdet, receptfria läkemedel, registrering och tillståndsprövning av lokala lotterier. Nämnden ansvarar också för handläggning av parkeringstillstånd för rörelsehindrade, samt prövning av bostadsanpassningsbidrag och återställande av bostäder.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för insatser enligt socialtjänstlagen så som äldreomsorg, hemtjänst, trygghetslarm, dagvård, korttidsboende med mera för personer över 65 år. Hit hör också färdtjänst och riksfärdtjänst för personer över

65 år. Andra delområden är särskilda boendeformer och att leda hälso- och sjukvården och rehabilitering för personer över 65 år som bor i särskilda boenden.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter i överförmyndarfrågor, besluta om förordnande av förvaltare och gode män samt att utöva tillsyn över deras verksamhet.

Valnämnden

Valnämnden i Sundbyberg är den lokala valmyndigheten. Nämnden genomför de allmänna valen på lokal nivå och EU-valet. Nämnden ser bland annat till att det finns vallokaler och röstmottagare samt svarar för förtidsröstningen. Vid sidan om den lokala valmyndigheten finns en regional och en central valmyndighet.

Stadens bolag

Sundbybergs stadshus AB

Sundbybergs stadshus AB är moderbolag i Sundbybergs stads helägda bolagskoncern. Bolaget ska äga och förvalta aktier i bolag som indirekt ägs av Sundbybergs stad. Moderbolaget har den sammanhållande funktionen för bolagen i koncernen. Bolaget svarar för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering samt ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges uppdrag.

Fastighets AB Förvaltaren (publ)

Fastighets AB Förvaltaren är Sundbybergs egen hyresvärd. Förvaltaren började sin verksamhet år 1947 och ska bidra till att skapa ett varierat utbud för, ett attraktivt boende och en sund bostadsmarknad som ger nuvarande och nya Sundbybergare valfrihet i val av bostad i staden. Bolaget ska medverka till förutsättningar för att näringslivet i staden utvecklas och nya företag etableras.

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB förvaltar arbetsplatser och lokaler inom Sundbybergs stad. Bolagets syfte är att främja lokal- och arbetsplatsförsörjningen i Sundbybergs stad.

Sundbyberg Avfall och Vatten AB

I bolaget Sundbyberg Avfall & Vatten AB samlas den kommunala verksamheten för avfall, vatten och avlopp. Bolaget har helhetsansvaret för all hantering och drift av vatten, avlopp och avfall.

Sundbybergs stadsnätbolag AB

Sundbybergs stadsnätbolag AB driver, utvecklar och skapar en framtidssäker och kostnadseffektiv infrastruktur för snabba digitala kommunikationer inom Sundbybergs stad. Kommunikationen sker i ett öppet och konkurrensneutralt nät. Sundbybergs stadsnätbolag AB äger och förvaltar en fiberoptisk infrastruktur, det vill säga ett passivt nät.

Sundbybergs Bredband AB

Sundbybergs Bredband AB äger och förvaltar en teknikplattform för transport av bredbandstjänster till och från slutkonsumenter, det vill säga ett aktivt nät.

Samägda och samverkande bolag och organisationer

Gemensamma familjerättsnämnden

Sundbybergs stad har tillsammans med Solna stad och Ekerö kommun en gemensam familjerättsnämnd. Familjerätten ger information om och arbetar med samarbetsamtal, avtal, utredningar gällande faderskap, vårdnad, boende, umgänge, adoption och namnändring. Familjerätten ger också råd och stöd till föräldrar om barnens situation i samband med separationer.

Norrenergi AB

Fjärrvärmebolaget Norrenergi AB ägs till en tredjedel av Sundbybergs stad och till två tredjedelar av Solna stad. Bolaget erbjuder miljömässigt hållbar fjärrvärme och fjärrkyla med tillhörande energitjänster till fastighetsägare i Solna, Sundbyberg, Danderyd och Bromma.

Vårlljus AB

Vård- och omsorgsbolaget Vårlljus AB samäggs av 25 kranskommuner i Stockholms län, däribland Sundbybergs stad. Bolagets uppdrag är att tillgodose ägarkommunernas behov av institutionsvård för barn, ungdomar och familjer med psykosociala problem. Vårlljus erbjuder behandling i dag-, dygns- och öppenvård, utred-

ningar i institution och öppenvård, skyddat boende, jour- och familjehemsverksamhet med skolstöd samt stöd och boende för ensamkommande flyktingungdomar.

Söderhalls Renhållningsverk AB

Avfallsbolaget Söderhalls Renhållningsverk AB, SÖRAB, ägs av Sundbybergs stad tillsammans med Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Stockholm, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna kommuner. Bolagets uppdrag är att på ett miljöriktigt och rationellt sätt ta hand om det hushållsavfall som uppkommer i samtliga ägarkommuner, förutom Stockholm.

Kommunalförbundet Norrvatten

Norrvatten är ett kommunalförbund med 14 medlemskommuner norr om Stockholm, däribland Sundbybergs stad. Förbundet producerar och distribuerar högkvalitativt dricksvatten till medlemskommunerna.

Kommunalförbundet Storstockholms

brandförsvar

Storstockholms brandförsvar är ett kommunalförbund med 10 medlemskommuner, däribland Sundbybergs stad. Förbundet bedriver räddningstjänst vid brand eller nödläge, förebyggande arbete för att minska bränder och olyckor i samhället och utför tillsyn av exempelvis skolor och sjukhus.

Stiftelsen Parken

Stiftelsen Parken har till ändamål att främja och bedriva vetenskaplig forskning och utbildning, främst inom konstvetenskapen, att tillgängliggöra Marabouparken och dess konstsamling för vetenskaplig forskning samt hålla dem tillgängliga för allmänheten.

Vision och styrning

Sundbyberg växer med dig!		
Levande	Nytänkande	Tillsammans
<p>Sundbyberg är en levande, trygg och sammanhållen stad med liv och rörelse i alla stadsdelar. Staden är fylld av mötesplatser, ett stadsliv med all tänkbar service och gröna platser.</p> <p>Det är en stad där hela världen får plats – en stad för dig och hela ditt liv.</p>	<p>Sundbyberg är en nytänkande, kreativ och modig stad. Här är vi nyfikna och flexibla och vågar göra annorlunda för att ständigt utvecklas och förbättras.</p> <p>En stad fylld av möjligheter för dig som vill växa och utvecklas.</p>	<p>Sundbyberg är en stad fylld av gemenskap och närhet. Här finns plats för alla människor oavsett livsstil eller förutsättningar. Vi samarbetar och hjälps åt för att lyckas.</p> <p>Vi är en stad som växer bäst tillsammans.</p>

Vision

Sundbybergs stads vision beskriver staden och vad som ska känneteckna staden i framtiden. Visionen är ett sätt att förena invånare, näringsliv, föreningsliv och anställda i staden för att gemensamt forma kommunens framtid.

Hela stadens styrning utgår från visionen vilket innebär att alla verksamheter i staden har i uppdrag att på sitt sätt bidra till visionen genom sitt arbete. Den är ett redskap för det vi gör idag och anger stadens långsiktiga riktning.

Struktur för styrning av nämnder och helägda bolag

Genom Sundbybergs stads styrmodell har kommunkoncernen (nämnder och helägda bolag) en gemensam struktur och gemensamma arbetsätt för styrning, planering och uppföljning av staden och dess verksamheter. Det övergripande syftet med styrmodellen är att säkerställa att mål och uppdrag uppnås, att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas, samt att resurserna används på bästa sätt och att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Ansvaret för att planera, följa upp och utveckla verksamhet, mål och ekonomiska resultat omfattar samtliga organisatoriska nivåer.

Utvecklingsarbete

Kommunfullmäktiges övergripande mål formuleras utifrån politiskt verksamhetsövergripande prioriterade förbättrings- och utvecklingsområden. De tydliggör, tillsammans med riktade uppdrag, nämndernas och bolagens inriktning för den kommande planperioden. För att kunna följa upp resultatet kopplas ett eller flera mätbara mått till respektive mål.

Målen bryts sedan ned på de olika verksamhetsnivåerna, med början på nämnd- eller bolagsnivå. De riktade uppdragen hanteras av utpekad nämnd eller bolag.

Intern kontroll

Varje nämnd och styrelse ska årligen genomföra en risk- och väsentlighetsanalys, utifrån risker i respektive verksamhet. Denna ligger till grund för den internkontrollplan som nämnderna och bolagen ska ta fram. Internkontrollen ska säkerställa att verksamheterna har den tillsyn som fordras för att förutse och hantera risker i sina processer.

Ekonomistyrning

Stadens principer för ekonomistyrning klargör ansvar och befogenheter. Stadens verksamheter finansieras med skattemedel, statsbidrag och andra intäkter från exempelvis taxor eller avgifter. Bolagskoncernens verksamheter finansieras med hyresintäkter, försäljningsintäkter och taxor.

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnande styrdokumentet för staden.

Tidsperspektivet är treårigt med fokus på budgetåret. Budgeten är förändringsinriktad och fastställer önskad utveckling utifrån det kommunala uppdraget.

Nämndernas budgetramar och investeringsramar anger den nettobudget som nämnderna har inför nästkommande år.

Bolagens budget upprättas utifrån verksamhetens kända och förväntade förutsättningar, för att genomföra de uppdrag och uppnå de mål och avkastningskrav som ägaren beslutat.

Nämndernas grunduppdrag

Nämndernas dagliga arbete – dess grunduppdrag – definieras och avgränsas genom dess reglemente, andra fullmäktigebeslut och lagstiftning. Grunduppdraget kvalitetssäkras på varje verksamhetsnivå genom att kritiska kvalitetsfaktorer beskrivs i fyra perspektiv: målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi. För att kunna följa upp resultatet kopplas sedan mätbara indikatorer till varje kvalitetsfaktor.

Bolagen

De helägda kommunala bolagens verksamhet definieras och avgränsas genom dess bolagsordningar, ägardirektiv och andra styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige, samt lagstiftning. Bolagens styrelser ansvarar för att koncernens bolag genomför de uppdrag som kommunfullmäktige beslutar. De ansvarar även för att koncernens ägardirektiv, och de styrande dokument som kommunfullmäktige beslutar ska omfatta kommunkoncernen, följs.

Gemensamma förbund, nämnder och bolag

Sundbyberg ingår tillsammans med andra kommuner i kommunalförbund och gemensam nämnd. Dessa är kommunalförbunden Norrvatten och Storstockholms brandförsvaret, samt en gemensam familjerättsnämnd med Solna och Ekerö. Staden är även delägare i tre bolag som samägs med andra kommuner. Dessa är Norrenergi AB, Söderhalls Renhållningsverk AB och Vårlljus AB.

Sundbybergs stad styr dessa kommunalförbund tillsammans med övriga medlemskommuner genom förbundsordning och val av förbundsfullmäktige och gemensam nämnd styrs genom reglemente och val av nämndledamöter. De samägda bolagen styrs tillsammans med övriga ägarkommuner genom bolagsordning, ägardirektiv och val av styrelseledamöter.

God ekonomisk hushållning

Hösten år 2004 antog regeringen en del förändringar i kommunallagen och lagen om kommunal redovisning som syftar till god ekonomisk hushållning i kommuner och landsting. Lagstiftningen är i många stycken en ramlag utan alltför många detaljregleringar. Lagen kan ses som ett hjälpmedel för skärpt ekonomistyrning.

I kommunallagen och lagen om kommunal redovisning finns regler som syftar till god ekonomisk hushållning för kommuner och landsting. Lagstiftningen är i många stycken en ramlag utan alltför många detaljregleringar. Lagen kan ses som ett hjälpmedel för skärpt ekonomistyrning.

Sammanfattande beskrivning av de lagregler som reglerar begreppet god ekonomisk hushållning

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras om det finns synnerliga skäl.

För ekonomin ska anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Budgeten ska innehålla en plan för ekonomin de kommande tre åren, varav budgetåret är det första. Planen ska innehålla finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Om kostnaderna överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmsta tre åren.

Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur återställandet ska ske.

Fullmäktige får besluta att reglering av ett negativt resultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Laglighetsprövning ska inte kunna ske av kommunens budgetbeslut eller beslut om att inte reglera negativa resultat. En laglighetsprövning ska dock även fortsättningsvis vara möjlig av beslutets formella aspekter.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Inriktning, mål och uppdrag

Övergripande mål för utvecklings- och förbättringsarbete

Ekonomi

Mål: Staden ska bevara sin finansiella styrka.

Adressering: Kommunstyrelsen

Indikator:

- Kommunens soliditet inklusive pensionsåtagande ska inte understiga 40 procent.

Mål: Staden ska ha en långsiktigt hållbar investeringsnivå.

Adressering: Kommunstyrelsen

Indikatorer:

- Reinvesteringarna ska självfinansieras genom det utrymme som skapas av årets resultat och årets avskrivningar.

Mål: Stadens ekonomiska resultat och prognoser är säkra.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikator:

Prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet på helåret, ska vara högst +/- 1 procent.

Invånare och kommunal service

Mål: Staden har ett gott bemötande och en god tillgänglighet.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikatorer:

- Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får direkt svar på en enkel fråga (%).
- Gott bemötande vid kontakt med kommunen, andel av maxpoäng (%).

Mål: Sundbybergs stad är en trygg plats att leva och bo på, med bra kommunal service och med goda möjligheter till att påverka kommunen.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikatorer:

- Nöjd-Region-Index (NRI), med frågor om kommunen som en plats att bo och leva på.
- Nöjd-Medborgar-Index (NMI), med frågor om kommunens olika verksamheter.
- Nöjd-Inflytande-Index (NII), med frågor om medborgarnas inflytande på kommunala beslut och verksamheter.
- Nöjd-medborgar-Index (NMI), med frågor om tillgången till parker, grönområden, utöva fritidsintressen, idrottsevenemang, kultur och nöjen.

Medarbetare

Att vara en attraktiv arbetsgivare är en förutsättning för att kunna attrahera, rekrytera och behålla, det vill säga kompetensförsörja stadens alla verksamheter.

Förändringstakten och rörligheten på arbetsmarknaden är hög och det råder stor konkurrens om kompetens. Det ställer krav på såväl god som hållbar arbetsmiljö, ett utvecklat medarbetarskap och ledarskap samt att staden kan möta både medarbetares förväntningar och omvärldens krav på utveckling.

Mål: Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare med ett utvecklande och gott ledarskap.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikatorer:

- Staden ska systematiskt förbättra, alternativt bibehålla, HME till en nivå om minst 80.
- Årligen minska andelen ofrivilliga deltidanställningar
- Lönegap mellan män och kvinnor i staden, medianlön.

Mål: Staden ska ha en hållbar arbetsmiljö med friska medarbetare.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikatorer:

- Sjukfrånvaron ska ha en positiv årlig utveckling med målsättning om högst fem procent eller lägre.

Mål: Medarbetare tar aktivt medansvar för att utveckla sin kompetens utefter verksamhetens förändrade behov.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikator:

- 80 eller högre som resultat i HME delområde motivation.

Jämställdhet i hela staden

Mål: Sundbyberg ska vara en jämställd stad.

Adressering: Samtliga nämnder och bolag

Indikator:

- Antal verksamheter som arbetar med jämställdhetsintegrering.
- Sundbybergs fördelning av stöd till kultur- och idrottsföreningar i förhållande till antal kvinnliga respektive manliga utförare.

Kommunstyrelsen

Övergripande mål: Långsiktig och effektiv förvaltning av stadens resurser.

Sundbyberg ska vara en levande och medmänsklig stad där vi ger rum åt en mångfald av människor. I Sundbyberg är alla välkomna oavsett bakgrund. Staden måste se till att möta behoven av god service och tjänster, levande stadsdelar, hållbarhet, bostäder och utökad kollektivtrafik. I detta arbete spelar kommunala rådet för funktionshinderfrågor och det kommunala pensionärsrådet viktiga roller.

Sundbybergs stad ska vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi vill att stadens personal har en god arbetsmiljö, god löneutveckling och känner sig stolta över att arbeta i Sundbyberg. Det ger en hög kvalitet i alla verksamheter. Tilltro till personalens kompetens och förmåga ska genomsyra stadens verksamhet och organisation. Arbetet att öka jämställdheten ska vara självklart i såväl förvaltning som politiska organ.

Näringslivsfrågorna är av strategisk betydelse för stadens utveckling och tillväxt och ska finnas med från första början i olika stadsutvecklingsprojekt. Det lokala företagsklimatet och servicen till företagen ska vara ett av landets främsta. Staden ska söka strategiskt samarbete för att öka innovation, företagande och entreprenörskap med särskilt fokus på insatser för ungdomar, kvinnor, utrikesfödda och nyanlända.

Sundbybergs stad ska aktivt arbeta med att främja besöksnäringens utveckling för att stärka stadens varumärke och därmed intresset för Sundbyberg som destination.

Under 2019 ska ett effektiviseringsarbete påbörjas. Det är viktigt att hela staden-perspektivet blir ledande för detta arbete. Vi uppdrar kommunstyrelsen att analysera och ge förslag till en effektiv lokalanvändning. Det är viktigt att hitta synergier och ha en effektiv förvaltning och service. Det uppdras till kommunstyrelsen att utreda synergier i bolagen och staden gällande stadsutveckling, ekonomi, finansiering och IT. Under året kan ytterligare utredningar för ökad effektivisering tillkomma. För att Sundbyberg ska kunna ha en hållbar tillväxt ska

villkoren för en sådan analyseras. Analysen ska ligga till grund för politiken kring tillväxttakten.

Sundbyberg ska under 2019 aktivt söka stats- och EU-bidrag för bidra till stadens utveckling.

Kommunstyrelsen ansvarar för stadens upphandlingsverksamhet. Ett upphandlingsutskott som föreslås inrättas under kommunstyrelsen kommer att hantera alla beloppsmässigt större upphandlingar samt de upphandlingar som berör flera delar av staden. Exempel på upphandling kan vara inköp av råvaror till mat för stadens skolor, uppförande av en byggnad för användning till förskola eller inköp av datorer och telefoner till stadens skolor och anställda. Genom att formulera stadens behov i tydliga förfrågningar som går ut till leverantörer eftersträvas att god överblick och konkurrens etableras och att inköp görs för att fylla de behov som finns, till bästa pris.

Upphandlingsprocessen ska vara transparent, förutsägbar, korrekt och präglas av respekt för leverantören. Det är kommunstyrelsens ansvar att säkerställa att staden sköter sin del av denna process på bästa sätt och att det leder till att måluppfyllelse levereras till stadens anställda och medborgare. Miljö och andra relevanta aspekter ska beaktas: Staden kan påverka genom sina inköp. Slutligen ska detta leda till ett bra pris som gör att stadens skattepengar används ansvarsfullt.

Sundbyberg står liksom hela Sverige inför ett omställningsarbete som kommer innebära utmaningar och möjligheter. En hållbarhetskommitté blir ett verktyg för att genom ett helhetsperspektiv skapa målsättningar och samordning kring vad som behöver göras för att Sundbyberg ska bli ett hållbart samhälle både idag och i framtiden.

Hållbarhet ska genomsyra alla verksamheter i Sundbyberg. Genom ett hållbart samhälle lägger vi grunden för att människor ska kunna känna livskvalitet, vi förebygger stora kostnader både ekonomiskt och mänskligt, och vi värnar samtidigt om framtida generationer. I detta arbete behövs en mobilisering av hela samhället, där information, utbildning, främjande av innovationer och beteenden, men även utformande av regler och riktlinjer har sin plats. Hållbarhet berör en mängd områden och kommittén har en

övergripande och samordnande roll i det konkreta arbetet med åtgärder för en hållbar stad. Detta innebär att kommittén kommer att arbeta i nära samarbete med de övriga verksamheterna i staden. Det kommer vara viktigt att utvärdera den verksamhet för hållbarhet som sker idag och följa upp de åtgärder som har vidtagits och vilken inverkan de har haft på staden.

Alla ska känna sig trygga i Sundbyberg, alltid och överallt. Därför kommer det att inrättas ett Brottsförebyggande råd. Detta råd ska tillsammans med föreningslivet och intresserade sundbybergare bygga upp en verksamhet med fokus på samverkan mellan staden, polisen och ideella aktörer för att förebygga brott i stadens alla delar. Brottsförebyggande rådet ska även föreslå åtgärder för att öka tryggheten i stadens alla stadsdelar och inleda samarbete med bostadsbolag och bostadsrättsföreningar att informera om huskurage.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda kommunstyrelsens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Staden ska bygga med kvalité och eftertanke, ha ett hela staden-perspektiv och genom digitalisering öka medborgarinflytandet.
- Staden inklusive bolagskoncernen ska vara en bra arbetsgivare som erbjuder schyssta villkor för sina anställda där heltid är norm och deltid en möjlighet.
- Staden ska tydliggöra hur den följer upp de riktlinjer som ingår i stadens handslag med de olika intresseorganisationerna för personer med funktionsvariation.
- Staden ska identifiera fastigheter i inom beståndet som kan omvandlas till seniorbostäder.
- Staden ska ta fram ett stadsutvecklingsprogram.
- Uppdra åt kommunala rådet för funktionshinderfrågor att utreda ett namnbyte.

- Inrätta ett brottsförebyggande råd och en hållbarhetskommitté.
- Arbeta för att stärka sundbybergarnas deltagande i demokratiska processer.
- Örskolan ska ägas och drivas i stadens regi och upphandlingen av entreprenaden ska påbörjas skyndsamt.

Förslag till driftbudget för kommunstyrelsen

Driftbudget kommunstyrelsen (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	285,4	302,0	312,1	317,0
Kommunbidrag	157,1	160,5	164,6	168,3
Budgeterade intäkter	442,5	462,5	476,7	485,3
Driftkostnader	346,5	362,1	375,6	384,5
Avskrivningar	71,7	76,2	77,8	78,5
Internränta	24,3	24,2	23,3	22,3
Budgeterade kostnader	442,5	462,5	476,7	485,3
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	37,5	69,3	62,8	68,8
-Varav reinvesteringar i lokaler		18,0	18,0	18,0
I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1. Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budgetdokumentet för 2018.				

I kommunstyrelsens ram ingår ersättningar till organisationer och föreningar enligt nedanstående tabell.

Stadsövergripande medlemsavgifter och bidrag, kommunstyrelsen (mnkr)	Förslag budget 2019
Partistöd	4,23
Medlemsavgift Sveriges Kommuner och Landsting, SKL	1,13
Medlemsavgift Kommunförbundet Stockholms Län, STORSTHLM	0,80
Medlemsavgift Mälardalsrådet	0,89
Medlemsavgift till Storstockholms brandförsvär, SSBF	20,61
Stockholm Business Alliance	0,20
Samverkan Stockholms län inom krisberedskap	0,70
Övriga medlemskap	0,21
Stiftelsen Företagarnas i Sundbyberg stipendiefond	0,01
Sundbybergs stadskärneförening	0,30
Stiftelsen Parken, Marabouparkens konsthall	4,00
Sundbybergs hembygdsförening	0,20
Övriga bidrag	0,13
Summa medlemsavgifter och bidrag	33,41

Grundskole- och gymnasienämnden

Övergripande mål: Alla elever ska nå kunskapsmålen, och minst godkänt betyg, i alla ämnen och kurser.

Skolans resurser ska öka under mandatperioden och skolpengen ska värnas. Kunskap och bildning är skolans huvuduppdrag då de bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Skolan i Sundbyberg ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap.

Vi kan inte nog betona allas rätt till kunskap. En skola för alla är en skola där alla elever, oavsett intresse, mognad och kunskapsnivå kan få både stimulans och det stöd de behöver. För detta krävs en kunskapsinriktad stad med skolor i toppklass. Det långsiktiga målet är att Sundbybergs skolor ska vara Sveriges bästa skolor.

Barn- och utbildningsförvaltningens pågående projekt ”Undervisningslyftet” värnas då det är av yttersta vikt att pedagogerna får möjlighet att utvecklas på jobbet och ge våra barn och ungdomar ännu bättre förutsättningar i sin läranderes. Det är också en viktig del i att vara en bra, utmanande och attraktiv arbetsplats där skolutvecklingen aldrig avstannar.

Våra lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärarens uppdrag ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Staden ska slå vakt om rektorernas självständiga roll som pedagogisk ledare i sin skola.

I stadens kommunala grundskolor görs många bra aktiviteter, insatser och åtgärder för utveckling. För att bli mer precisa och effektiva i våra insatser behöver analyserna av resultat och åtgärder utvecklas och kopplas, med motiveringar, till prioriteringar och utvecklingsområden. Efter genomförda utvecklingsinsatser och åtgärder ska utvärderingar göras av effekt och utfall som presenteras i stadens styrmodell med tillhörande rapporter.

Tidiga och förebyggande insatser måste prioriteras. Staden ska genom ett samarbete mellan grundskole- och gymnasienämnden och kultur-

och fritidsnämnden fortsätta att utveckla skolbiblioteken för att främja läsning och bildning.

Psykisk ohälsa ska förebyggas. Idrott och rörelse varje dag gör att eleverna mår bättre både fysiskt och psykiskt, samt att inläring underlättas. En del i det hälsofrämjande arbetet ska också vara kostnadsfria mensskydd hos skolköterskan för akuta behov.

Trygghet och arbetsro i skolan är en hörnsten, vilket framför allt gynnar elever med behov av särskilt stöd. Nolltolerans mot mobbning och kränkande behandlingar ska råda och arbetet mot mobbning och kränkningar ska bygga på forskningsbaserade metoder och beprövad erfarenhet. Skolorna ska också arbeta för ett demokratiskt förhållningssätt som motverkar hot och våld. All skolpersonal som arbetar med barn ska ha god kännedom om HBTQ-frågor.

Arbetet med att få hemmasittare att gå tillbaka till skolan ska stärkas.

Digitaliseringen av skolan och uttrullningen av IT-hjälpmiddel i det pedagogiska arbetet fortsätter med höga ambitioner. Skolor i Sundbyberg ska byggas flerfunktionella och flexibla så att skolbyggnaden kan användas under fler av dygnets timmar. En plan för att minska paviljonglösningar inom skola och förskola ska upprättas.

Vi vill införa inskriven verksamhet för åk 4-6 i fritidshemmen. Främst kommer detta ge en större säkerhet och möjlighet att planera verksamheten eftersom vi då vet vilka barn vi har att ta hand om, samt ge framförhållning kring bemanning och en bättre kostnadstäckning.

Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Vårt eget gymnasium S:t Martin erbjuder yrkesutbildningar av hög klass i ändamålsenliga lokaler.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Skapa ekonomiskt utrymme för lönehöjningar för lärare.

- Införa inskriven verksamhet för åk 4-6 i fritidshemmen.
- Stimulera idrott och rörelse varje dag.
- Öka antalet anställda i skolan för att möjliggöra mer fokus på undervisning och lärande.
- Grundskole- och gymnasienämnden ska tillsammans med social- och arbetsmarknadsnämnden starta aktiviteter för att förebygga socialt utanförskap och motverka psykiska ohälsa för barn och unga i Sundbyberg.

Förslag till driftbudget för grundskole- och gymnasienämnden

Driftbudget grundskole- och gymnasienämnden (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	115,6	118,8	113,6	115,1
Kommunbidrag	627,0	667,6	710,6	746,5
Budgeterade intäkter	742,6	786,4	824,2	861,6
Driftkostnader	740,1	783,5	821,1	858,0
Avskrivningar	1,9	2,6	2,8	3,3
Internränta	0,6	0,2	0,2	0,3
Budgeterade kostnader	742,6	786,4	824,2	861,6
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	3,5	2,0	4,0	9,0

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.

Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet från 2018.

Förskolenämnden

Övergripande mål: Oavsett barns förutsättningar ska Sundbybergs förskolor, pedagogiska omsorger och öppna förskolor erbjuda verksamhet av hög pedagogisk kvalitet som ger varje barn möjlighet att utvecklas och lära på sina villkor.

Vi värnar förskolans resurser. Alla barn ska oavsett förutsättningar få en bra start i livet. Sundbyberg stad ska så långt det är möjligt bidra till att alla barn har goda och trygga uppväxtvillkor. Förskolor, pedagogisk omsorg och öppna förskolor ska drivas med fokus på lärande och barnets bästa, och vara det första steget i det livslånga lärandet. Förskolans pedagogiska verksamhet bidrar till att ge barn en bra start i livet och möjlighet att lyckas i skolan, och ska präglas av både lekfull inlärning och social gemenskap. För att lyckas med detta är personalen den viktigaste resursen; en bra arbetsmiljö och funktionell bemanning är grundstenar för en god pedagogisk verksamhet.

I hela staden ska det finnas välskötta och lättillgängliga förskolor. Utbudet av olika pedagogik ska vara stort så att det blir lätt att välja rätt skola utifrån ditt barns behov. I förskolan ska alla barn ges möjlighet att utvecklas och växa tillsammans med andra barn. Alla förskolor ska hålla en hög pedagogisk kvalitet och erbjuda barnen att lära sig räkna, experimentera och utveckla det svenska språket.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Tillföra förskoleplatser så att efterfrågan kan tillgodoses.
- Skapa förutsättningar för att pedagoger i högre utsträckning ska kunna fokusera på utlärning.
- Upprätta en plan för att minska paviljonglösningar.
- Alla barn i förskolan ska få ta aktiv del och delta i stadens kultur- och fritidsverksamhet.

- Skapa goda utemiljöer för alla stadens förskolor med god lekytefaktor och väl tilltagen förskolegård.
- Planera nya förskolor för varierande gruppstorlekar och med möjlighet för olika typer och effektivt nyttjande av lokaler.

Förslag till driftbudget för förskolenämnden

Driftbudget förskolenämnden (mnkr)	Nämndens budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	35,0	44,0	45,9	47,8
Kommunbidrag	386,1	386,8	410,1	430,9
Budgeterade intäkter	421,1	430,8	456,0	478,7
Driftkostnader	418,9	428,9	453,7	476,0
Avskrivningar	2,0	1,8	2,2	2,5
Internränta	0,2	0,1	0,2	0,2
Budgeterade kostnader	421,1	430,8	456,0	478,7
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	2,7	3,3	5,1	3,1

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.
Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Övergripande mål: Tryggheten ska öka för Sundbybergs innevånare genom att fler deltar i samhället. Att ha ett jobb att gå till ger tillhörighet, makt över sitt eget liv och framtidstro.

I Sundbyberg ska alla känna sig trygga och alla ska ges möjlighet att finna ett arbete, en utbildning eller en praktikplats. Att arbeta och vara en aktiv medborgare fyller ett grundläggande behov hos människor. Alla har därför rätt att få råd och stöd så att dina eller din familjs egna resurser kan utvecklas och tillvaratas på arbetsmarknaden.

Staden har ett stort ansvar för ungas möjlighet att hitta en meningsfull sysselsättning som ska bana väg till framtida arbete. Insatser för de som varken studerar eller arbetar ska prioriteras. Som ung och på väg ut i arbetslivet ska man ges möjligheter att få erfarenhet. När man senare i livet ska göra ett karriärsbyte ska det finnas tydligt stöd och guidning som möjliggör karriärbyte.

När man kommer som nyanländ till Sundbyberg ska vägen in i samhället vara kort och karaktäriseras av trygghet och möjligheter. Man ska kunna förlita sig på att ens tidigare erfarenheter eller utbildningar i kombination med rätt språk- och praktiskutbildning leder till rätt jobb.

I Sundbyberg ska man alltid ges en chans till ett bra liv. Tar man ansvar och bidrar till en trygg, inkluderande och framgångsrik stad ska samhället finnas där som stöd på vägen tillbaka till hälsa, till jobb och till trygghet.

För att tryggheten ska öka för stadens innevånare måste resurser avsätts för att skapa förutsättningar för detta. En viktig del i detta är ett fortsatt stöd till Sundbybergs tjej- och kvinnojourer.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.

- Staden ska möjliggöra projekt med ungdomsambassadörer i samverkan med lokala föreningslivet för att skapa lokala förebilder.
- Staden ska möjliggöra sommarjobb för ungdomar (årskurs 9 + gymnasiet årskurs 1+2). Ungdomar med funktionsvariation ska prioriteras.
- Staden ska satsa på ett intensivt integrationsår där nyanlända snabbt lär sig svenska, får förståelse för vårt samhälle och snabbt kommer i arbete.
- Staden ska värna arbetslinjen. Alla som kan jobba ska jobba.
- Staden ska fortsätta stödja Sundbybergs tjej- och kvinnojourer.
- Social- och arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med grundskole- och gymnasienämnden starta aktiviteter för att förebygga missbruk, socialt utanförskap, psykisk ohälsa bland barn och unga i Sundbyberg.
- Social- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda ensamkommande ungdomar bostad under gymnasietiden.
- Lagg ned social- och arbetsmarknadsnämndens integrationsutskott.

Förslag till driftbudget för social- och arbetsmarknadsnämnden

Driftbudget social- och arbetsmarknadsnämnd (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	159,5	129,2	128,9	131,7
Kommunbidrag	489,4	505,8	525,4	547,4
Budgerade intäkter	648,9	635,0	654,3	679,1
Driftkostnader	647,9	634,2	653,2	677,7
Avskrivningar	1,0	0,8	1,0	1,3
Internränta	0,0	0,1	0,1	0,1
Budgerade kostnader	648,9	635,0	654,3	679,1
Budgerat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	1,9	2,9	1,8	2,6

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.
Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.

Äldrenämnden

Övergripande mål: Sundbybergs äldreomsorg ska präglas av omtanke, valfrihet och nytänkande.

I vår politik står individen och dess behov i centrum. Detta synsätt ska genomsyra politiken och hur staden arbetar. Stadens tjänster ska utvecklas i nära dialog mellan brukare, tjänstemän och politik. Vi sätter individen över systemen. Det är systemen som ska rätta sig efter individen, inte tvärtom. Valfrihet och egenmakt ska utvecklas för att möjliggöra för människor som är i behov av omsorg att fortsätta sina liv som de själva önskar och det egna inflytandet över vardagen ska stärkas. Egenmakt, valfrihet, kvalitet och nära dialog mellan den som brukar tjänsterna och staden ska vara ledord för hur stöd och service utformas.

Ofrivillig ensamhet och den sociala isolering som detta innebär är ett ökande problem. Olika boendeformer och mötesplatser där äldre kan få stöd och känna gemenskap ska utvecklas. Digitalisering och användande av välfärdsteknik ska öka och implementeras i stadens olika verksamheter riktade till äldre. Även samverkan mellan äldreomsorgen och civilsamhället ska öka. Ett nära samarbete mellan brukare, anhöriga och föreningslivet såsom pensionärsorganisationerna är en viktig del i utvecklingen av stadens tjänster och verksamheter.

Under mandatperioden kommer vi att inleda ett partnerskap mellan staden och vårdutgivare så att ingen av våra seniora sundbybergare faller mellan stolarna. Vi kan inte acceptera att gränser mellan olika politiska organ sätts över intresset och behoven hos stadens invånare.

Staden ska fortsätta att utveckla stödet till anhöriga. Under senaste året har stadens anhörigstrateg arbetat med att se över stadens stöd till dem som vårdar anhöriga i hemmet, vad som finns och vad som mer behövs för att på ett bra sätt kunna möta anhörigas behov. Nu är det dags att implementera resultatet av arbetet.

Det är viktigt att de som arbetar inom äldreomsorg känner att det finns möjligheter att ut-

vecklas i sitt yrke. Staden ska därför arbeta aktivt med lönomodeller och karriärstegar. Det ska finnas en tydlighet och transparens i hur dessa fungerar.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Åtgärder för att minska social isolering och ofrivillig ensamhet hos äldre ska tas fram.
- Mellanboenden och andra typer av seniorboenden riktade till äldre ska prioriteras.
- Lönomodeller och karriärstegar ska utvecklas för anställda inom äldreomsorgen i syfte att de anställda ska kunna höja sin lön och ta mer ansvar för hur verksamheten och arbetsplatsen kan utvecklas.
- Stödet för anhöriga ska utökas. Avlastningstiden för personer som vårdar anhöriga i hemmet ska utökas. Detta för löpande tid och längre sammanhållen ledighet.
- Vård- och omsorgskedjan ska utvecklas genom partnerskap mellan staden och vårdgivare så att individens behov alltid kommer i första hand.
- En framtidsplan för stadens seniorer på kort och lång sikt ska upprättas i dialog med brukare, anhöriga och intresseorganisationer avseende hur boende, hemtjänst och dagverksamheter ska utvecklas.

Förslag till driftbudget för äldrenämnden

Driftbudget äldrenämnden (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	74,4	78,5	80,3	84,0
Kommunbidrag	357,0	370,2	369,7	383,9
Budgeterade intäkter	431,4	448,7	450,0	467,9
Driftkostnader	428,6	444,5	445,7	463,6
Avskrivningar	2,5	3,8	3,9	4,0
Internränta	0,3	0,3	0,3	0,3
Budgeterade kostnader	431,4	448,7	450,0	467,9
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	2,8	2,0	1,5	1,5
<p>I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.</p> <p>Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.</p>				

Kultur- och fritidsnämnden

Övergripande mål: I Sundbyberg ges alla möjlighet till en meningsfull fritid.

Kultur- och fritidsnämnden för en kontinuerlig dialog med föreningslivet för att stärka den demokratiska utvecklingen i samhället, integrationen, folkhälsan och valfriheten

Kultur, idrott- och föreningsliv är demokratiska hörnstenar i det civila samhället eftersom det stärker bildning, folkhälsa och integration.

Ett stort utbud av föreningsverksamhet och annan kultur- och fritidsverksamhet är viktigt för att nå målet om ett brett deltagande. Staden stöder föreningslivet på olika sätt. Tillsammans med föreningslivet arbetar staden för att sänka trösklarna till deltagande i kultur- och fritidsverksamhet. Biblioteken och skolbiblioteken har en central roll i nämndens verksamhet för att uppmuntra bildning och språkutveckling. Nämnden fortsätter att satsa utifrån strategin för ökat läsande.

Idrotten är stadens största folkrörelse och har en självklar roll för att bland annat bidra till en bättre folkhälsa. Vidare bidrar idrotten även till stadens demokratiutveckling, varumärke och identitet. Sundbybergs idrottshistoria ska uppmärksammas! I Sundbyberg finns det idrottsanläggningar som bjuder in till och kan nyttjas för spontana aktiviteter, skolverksamhet, träningar och tävlingar inom ramen för främst våra fina föreningar. Planerandet av nya idrottsanläggningar tar sin utgångspunkt i kommunikationen med föreningslivet.

Samarbetet mellan skolan och kultur- och fritidsverksamheten är starkt för att gynna integration och för att alla barn och ungdomar ska komma i kontakt med olika aktiviteter.

Sundbybergs fritidsgårdar arbetar främjande med barn och ungdomars fritid. Verksamheterna präglas av demokrati, ett brett välkomnande av besökare och delaktighet samt prioriterar ungas inflytande.

Arbetet för barn och unga med funktionsvariation ska fortsatt prioriteras liksom ett fortsatt arbete med HBTQ-frågor.

Fältsekreterarna arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar på individnivå,

grupp- och strukturell nivå samt stor vikt läggs på bred prevention.

Ungdomsmottagningen fyller en mycket viktig funktion i att främja fysisk och psykisk hälsa med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa samt rättigheter hos unga.

Kulturen är viktig för bildningsidealet, glädje, gemenskap och demokratins utveckling. Kultur Sundbyberg erbjuder plats för skapande, möten, lärande, bildning och upplevelser genom olika konstnärliga uttryck såsom El Sistema. För att möta den växande efterfrågan och nå nya målgrupper fortsätter vi att utveckla kursverksamheterna inom kulturskolans delar.

Konsten är en viktig del av stadsutvecklingen och en del av Sundbybergs identitet.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Fortsätta arbetet med projektet med en multihall för idrott på Sundbybergs IP
- Säkra den fortsatta kulturverksamheten i Bristollokalen.
- Fortsätta arbetet med projektet med en ridanläggning vid Milot i Ursvik.
- Arbeta med och besluta om ett nytt kulturpolitiskt program.
- Ge ett långsiktigt ekonomiskt och annat stöd till kultur- och fritidsverksamheten i stadens regi samt inom vårt mångfacetterade föreningsliv.

Förslag till driftbudget för kultur- och fritidsnämnden

Driftbudget kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	33,1	29,3	29,3	29,3
Kommunbidrag	130,7	141,2	145,3	148,6
Budgerade intäkter	163,8	170,5	174,6	177,9
Driftkostnader	154,0	159,0	162,3	165,2
Avskrivningar	8,7	10,4	11,2	11,5
Internränta	1,1	1,1	1,1	1,1
Budgerade kostnader	163,8	170,5	174,6	177,9
Budgerat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram - varav reinvesteringar	15,2	13,8 5,5	17,7 8,5	12,4 4,5
<p>I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.</p> <p>Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.</p>				

Stadsmiljö- och tekniska nämnden

Övergripande mål: En hållbar och välfungerande stad.

Arbetet med att utveckla en god och tillgänglig mobilitet för alla sundbybergare ska gå vidare. All planering ska utgå från att underlätta för gående, personer med funktionshinder, cyklister och kollektivtrafikresande. Sundbyberg blev 2018 årets mindre kommun i Cykelfrämjandets cykelvelometer. Satsningen fortsätter för att göra Sundbyberg till en ännu bättre cykelstad. Samtidigt som vi bygger separata cykelvägar så minskar vi trängsel och ökar trygghet på ytor som delas mellan cyklister och gående. I detta arbete är det kommunala cykelrådet en viktig aktör.

Stadens trottoarer, gångvägar och cykelbanor ska vara välskötta och framkomliga året runt. Därför stärks satsningen på sopsaltning för att möjliggöra halkfria underlag på vintern samtidigt som växtlighet röjs kontinuerligt för en bra framkomlighet. En särskild flerårig satsning på säkra skolvägar ska startas.

Sundbyberg ska fortsätta vara en ren, snygg och trygg stad. Stadsmiljölyftet kommer att fortsätta för att ge mer liv åt våra gator och torg. Lika viktigt är att fortsätta utveckla de gröna miljöerna runt om i vår stad. Vi vill också satsa på mer belysning, också i gröna miljöer.

År 2020 ska alla stadens fordon vara utsläppsfria och staden har också en viktig roll att, i dialog med fastighetsägare och näringslivet, bygga ut infrastrukturen för utsläppsfria fordon. Sundbyberg ska ligga i framkant i arbetet med utsläppsfri kollektivtrafik och arbeta för att möjliggöra försöksverksamhet både med autonoma kollektiva transporter och lösningar för effektivare varutransporter.

Golfängarna och Lötsjön blev naturreservat år 2018 och kommer nu att utvidgas. Sundbybergs vattenmiljöer är också av stor betydelse. Strandpromenaden längs Mälarens strand kommer att stärkas. Dagvattenhanteringen ska ses som en viktig visuell del i nya projekt. Arbetet med

stadsodlingsprojekt ska stärkas i alla stadsdelar.

De måltider som serveras i stadens regi ska i så stor utsträckning som möjligt vara närproducerade och ekologiska.

Ett medel att framgångsrikt nå uppsatta mål är att utnyttja digitaliseringens möjligheter tillsammans med stadens digitala infrastruktur.

Stadsmiljö- och tekniska nämnden ska befästa ambitionen att staden ska excellera i kommunala basuppgifter inom stadsmiljö och teknik: Infrastruktursatsningar ska göras i rätt tid och vara väl planerade. Högsta kvalitet ska väljas för bästa resultat och långsiktigt lägsta kostnad. Provisorier, paviljonger och temporära lösningar på långsiktiga behov är misslyckanden som det ska läras av för att undvika upppepande. Staden ska bara betala för saker och ting en gång. Lyckade projekt ska på motsvarande sätt lyftas fram, läras av och glädjas åt.

Stadsmiljö- och tekniska nämnden ska etablera kontakt med underleverantörer för att diskutera och lära om deras kostnad/ansträngning och prissättning för utförda tjänster. Exempel: Hur påverkar olika krav på snöröjning det pris staden betalar. Hur kan vi i samarbete med leverantör utveckla kravspecifikationer som ger önskat resultat till lägsta ansträngning och kostnad.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Stadsmiljölyftet fortsätter genom att fler mötesplatser, både permanenta och tillfälliga, skapas i hela staden med större inslag av konst och kultur.
- Utvidga Lötsjön-Golfängarnas naturreservat.
- Gå vidare med arbetet att göra Sundbyberg till en bra cykelstad, där tex sopsaltning ska införas på nya gång- och cykelvägar.

- Starta en flerårig satsning på säkra skolvägar.
- Alla stadens egna fordon ska vara utsläppsfria år 2020 och infrastrukturen för utsläppsfria fordon ska fortsatt utvecklas.
- Utveckla strandpromenaden med möjlighet till nya vattennära miljöer och bryggor i Bällstaviken.
- Stadens offentliga ytor ska vara välskötta, upplysta och trygga.

Förslag till driftbudget för stadsmiljö- och tekniska nämnden

Driftbudget stadsmiljö- och teknisk nämnd (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	124,8	138,1	138,1	138,5
Kommunbidrag	125,8	129,2	134,4	139,4
Budgeterade intäkter	250,6	267,3	272,5	277,9
Driftkostnader	201,1	213,7	215,5	194,6
Avskrivningar	39,5	44,6	47,5	67,3
Internränta	10,0	9,0	9,4	16,0
Budgeterade kostnader	250,6	267,3	272,5	277,9
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram - varav reinvesteringar	332,6 40,0	388,9 65,0	455,1 60,0	566,2 60,0

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.

Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.

Byggnads- och tillståndsnämnden

Övergripande mål: Tydliga, transparenta och effektiva processer vid olika typer av tillståndsansökningar.

Byggnads- och tillståndsnämndens verksamheter påverkas i hög grad av tillväxttakten i staden. Ändringar inom den lagstiftning som nämnden bedriver verksamhet utifrån; fler bygglovs- och tillståndsansökningar och objekt att bedriva tillsyn påverkar nämndens verksamheter i stor utsträckning. Vid högkonjunktur kommer nämndens verksamhet och intäkter att öka. Vid lågkonjunktur kommer nämndens intäkter att minska men behov av tillsyn på befintliga objekt och verksamheter runt om i staden kommer att kvarstå.

Vi ska klara av att både växa och bevara Sundbyberg hållbart med människor i fokus. Giftfria miljöer, energieffektiva byggnader med goda inomhusmiljöer och giftfria material, ren luft, rent vatten ska vara nämndens grundläggande ansats för ett hållbart Sundbyberg.

Staden ska tillvarata och utveckla kompetensen hos personalen för tydlig information och korrekt service till medborgare och andra aktörer i hantering av ärenden.

Vi vill investera i en levande stad där vi ger rum åt en mångfald av människor och föreningar. Sundbyberg ska välkomna alla som vill göra vår stad bättre.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Under 2019 se över och utreda nämndens kostnader och investeringar. Nämnden ska komma med förslag till effektiviseringar och besparingar senast den sista maj.
- Samnyttja resurser med andra delar av stadens organisation för en dynamisk och ekonomisk hållbar stad.
- Arbeta för effektiva bygglovsprocesser.
- Öka tillsynen för att säkerställa god inomhusmiljö i förskolor, skolor och äldreboenden.
- Bevaka hantering av energieffektivisering, god inomhusmiljö och giftfria material i bygglovsärenden.
- Genomföra intern utbildning inom hållbarhet anpassad till nämndens verksamhet.
- Ta fram hållbarhetsföreskrifter, för att bidra till ökad kunskap om stadens hållbarhetsarbete.
- Göra en översyn av avgifter för markupplåtelser för allas möjlighet att anordna återkommande aktiviteter.

Förslag till byggnads- och tillståndsnämndens driftbudget

Driftbudget byggnads- och tillståndsnämnden (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	16,2	11,6	11,6	11,6
Kommunbidrag	5,8	4,7	4,9	5,1
Budgerade intäkter	22,0	16,3	16,5	16,7
Driftkostnader	22,0	16,3	16,5	16,7
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgerade kostnader	22,0	16,3	16,5	16,7
Budgerat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	0,0	0,0	0,0	0,0

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.
Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.

I byggnads- och tillståndsnämndens ram ingår ersättningar för medlemskap i organisationer enligt nedanstående tabell.

Stadsövergripande medlemsavgifter, inom byggnads- och tillståndsnämnden (mnkr)	Budget 2019
Edsviken vattenverksamverkan	0,02
Mälardalens vattenvårdsförbund	0,02
Östra Sveriges luftvårdsförbund	0,05
Summa medlemsavgifter och bidrag	0,09

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden ansvarar för att fullgöra stadens uppgifter i överförmyndarfrågor, besluta om förordnande av förvaltare och gode män samt att utöva tillsyn över deras verksamhet.

Förslag till driftbudget för överförmyndarnämnden

Driftbudget överförmyndarnämnd (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	2,8	1,0	1,0	1,0
Kommunbidrag	2,8	3,8	3,9	4,0
Budgeterade intäkter	5,6	4,8	4,9	5,0
Driftkostnader	5,6	4,8	4,9	5,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade kostnader	5,6	4,8	4,9	5,0
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	0,0	0,0	0,0	0,0

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.

Budgetkolumn för 2018 är rensad från nämnd-interna intäkter och kostnader jämfört med budget-dokumentet för 2018.

Valnämnden

Valnämnden i Sundbyberg är den lokala valmyndigheten. Nämnden genomför de allmänna valen på lokal nivå och EU-valet. Nämnden ser bland annat till att det finns vallokaler och röstmottagare samt svarar för förtidsröstningen. Vid sidan om den lokala valmyndigheten finns en regional och en central valmyndighet.

Valnämndens uppdrag

- Staden ska arbeta för att öka tillgängligheten till vallokaler.

Förslag till driftbudget för valnämnden

Förslag driftbudget Valnämnden (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	1,1	0,8	0,0	0,0
Kommunbidrag	2,3	2,0	0,4	0,4
Budgeterade intäkter	3,4	2,8	0,4	0,4
Driftkostnader	3,4	2,8	0,4	0,4
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade kostnader	3,4	2,8	0,4	0,4
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram		0,0	0,0	0,0

I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.

Kommunfullmäktiges revisorer

Revisorerna granskar stadens och nämndernas verksamheter på uppdrag av kommunfullmäktige.

Förslag till driftbudget för kommunfullmäktiges revisorer

Förslag driftbudget kommunfullmäktiges revisorer (mnr)	Nämndens budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunbidrag	1,9	1,9	2,0	2,0
Budgeterade intäkter	1,9	1,9	2,0	2,0
Driftkostnader	1,9	1,9	2,0	2,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade kostnader	1,9	1,9	2,0	2,0
Budgeterat resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsram	0,0	0,0	0,0	0,0
I nämndens driftsbudget ingår både externa intäkter och interna intäkter mellan nämnder. Förändringar i förhållande till budget 2018 framgår av bilaga 1.				

Koncernen Sundbybergs stadshus AB

Sundbybergs Stadshus AB

Övergripande mål: Sundbybergs stadshus AB ska fortsätta, att utifrån ägardirektiv, vara stadens instrument för styrning och uppföljning av den verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Sundbyberg stadshus AB ska vara en föregångare i klimatarbete och som arbetsgivare och ska fortsätta, att utifrån ägardirektiv, vara stadens instrument för styrning och uppföljning av den verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Med tydliga ägardirektiv och finanspolicy kan stadshuskoncernen vara en central aktör i utvecklingen av Sundbyberg. Moderbolaget ska samordna och tillsammans med dotterbolagen utveckla verksamheten på ett fördelaktigt sätt för alla Sundbybergare.

Bolagens roll i klimatomställningen är av stor vikt för staden. Koncernens verksamheter ska vidta åtgärder för att vara fossilbränslefria. Solenergilösningar ska byggas på koncernens fastigheters tak där så är möjligt.

Att ställa om bolagens fordonssflotta och att arbeta för en klimatneutral verksamhet kommer vara centralt kommande åren.

Digitaliseringens möjligheter ska utvecklas. Sundbybergs stadsnätbolag bidrar till en god digital infrastruktur till stöd för både den interna verksamheten och boende, besökare och verksamma i Sundbyberg.

Koncernen Sundbybergs stadshus AB och dess bolag ska sträva efter en effektiv lokalanvändning.

Samtliga bolag i koncernen ska erbjuda platser till stadens sommarjobbserbjudande och traineetjänster.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Sundbybergs Stadshus AB arbetar för att stadshuskoncernen använder resurserna effektivt i ett hela staden-perspektiv
- Stadens bolag ska vara föregångare i klimatarbetet.

- Stadens bolag ska arbeta för att möjliggöra innovativa lösningar och förutsättningar för en smart stad för mobilitet, kretslopp och digitala tjänster.
- Stadens bolag ska erbjuda traineetjänster bland annat för att bidra till ökad integration.

Fastighets AB Förvaltaren

Övergripande mål: Fastighets AB Förvaltaren ska utvecklas och vara ett verktyg för att skapa ett hållbart Sundbyberg. Bolaget ska förvalta, utveckla och bygga bostäder.

Fastighets AB Förvaltaren (Förvaltaren) kommer ha en viktig och aktiv roll för att bidra till hållbar utveckling i staden. Bostadsmarknaden behöver nya innovativa lösningar med valfrihet i fokus. Det behövs nya former av boendelösningar i nyproduktion. Det behövs hyresrätter med varierande hyresnivåer även i det befintliga beståndet som står inför underhåll. Ägarlagheter kan möjliggöras.

Förvaltarens bostadsutbud ska vara varierat med olika upplåtelseformer, storlekar och hyresnivåer. Bostadspolitiken ska även ha en social dimension som stärker tryggheten och motsvarar de behov som hyresgästerna har i sitt boende.

Genom att stadens bostadsbolag Fastighets AB Förvaltaren ges uppdraget att även bygga nya bostäder kan vi bidra till bättre utbud av bostäder, förebygga segregation och samtidigt pröva innovativa lösningar för ett hållbart byggande i bred bemärkelse.

Bolaget ska ha en volym som ger bolaget en realistisk möjlighet att ta sitt sociala bostadsansvar. Vi vill överbrygga barriärerna mellan stadens olika delar och skapa ett varierat och blandat bostadsutbud i alla stadsdelar. En mångfald av upplåtelseformer i alla nybyggnationer ska eftersträvas. Fastighets AB Förvaltaren kan bidra genom utvecklingen av sitt fastighetsbestånd.

Bolaget ges möjlighet att växa och bli ett verktyg för att bidra till ett hållbart Sundbyberg. Mitbestyret har fokus på Sundbybergarnas Sundbyberg och Fastighets AB Förvaltaren ska verka i denna anda – att vara en attraktiv hyresvärd i bred mening. Fastighets AB Förvaltaren ska också jobba aktivt med att förebygga och beivra otillåten andrahandsuthyrning.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Hyresgästernas upplevelse av boendekvaliteter och valfrihet är viktig. Utbudet av hyresbostäder bör anpassas för hyresgäster i bred mening samt även för målgrupper. Nya boendelösningar kan exempelvis utformas för stadens äldre. Ungdomsgarantin ska utredas och utvecklas.
- Förvaltaren ska ha en volym som ger bolaget en realistisk möjlighet att ta sitt sociala bostadsansvar. Bolaget kan sälja, köpa och bygga nytt, det vill säga omsätta bostäder med syfte att utveckla bolaget och hela staden. Mål ska fastställas om att bygga nya hyresrätter, även till exempel hyresradhus.
- Upplåtelseformer bör blandas – hyresbostäder kan kombineras med olika ägarformer. Ägarlägenheter bör möjliggöras i nyproduktion. Ombildningar som har strategisk betydelse för andra fastighetsaffärer i koncernen kan genomföras, med beaktande av att det totala antalet hyresrätter under mandatperioden inte ska minska.
- Förvaltaren ska vara ledande på innovativa bostadslösningar och vara ett föredöme för god arkitektur, klimatsmart byggnation, med god inomhusmiljö samt vara en stark bostadsbyggaraktör. Förvaltaren ska bidra med konkreta åtgärder för ökad mobiliteten. Befintligt bostadsbestånd ska energieffektiviseras.
- Arbete med systematisk hyressättning samt nya modeller för hyreskontrakt bör utvecklas. Hyresstatistik bör utvecklas och göras tillgänglig.

Lokalfastigheter i Sundbyberg AB

Övergripande mål: Lokalfastigheter i Sundbyberg AB ska försörja stadens verksamheter med ändamålsenliga och hållbara lokaler. Bolaget ska bygga, utveckla, förvalta, och avyttra lokaler för stadens verksamheter.

Bolaget bidrar till att effektivisera och rationalisera kommunkoncernens lokalutnyttjande genom att vara en aktiv part i stadens lokalförsörjningsprocess. För att lokalförsörja stadens verksamheter prövar bolaget aktivt alternativen hyra in lokal, ny- respektive ombyggnation eller använda tomställda lokaler inom stadens fastigheter.

Bolaget främjar stadens långsiktiga stadsutveckling utifrån ingångna avtal med fokus på Hallonbergen, Rissne samt Ör och området Ekbacken.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- Tillsammans med kommunstyrelsen arbeta vidare och fastställa processen för lokalförsörjning.
- Identifiera möjliga klimatsmarta lösningar både lokalanpassningar och nyproduktion.
- Kartlägga lokalernas miljöprestanda och områden av betydelse för att hölja prestandan i strävan efter ett grönt fastighetsbestånd.
- Konkretisera mål om grönt fastighetsbestånd t ex genom miljöcertifieringssystem och med tidplan för genomförande.
- Effektiv och hållbart förvalta stadens lokaler och fastigheter

Sundbybergs stadsnätbolag AB (SSB) och Sundbybergs Bredband AB (SBB)

Dessa båda bolag driver digitaliseringen inom staden genom framgångsrik fiberutbyggnad och genom att driva ett öppet aktivt bredbandsnät. Bolagen spelar en viktig roll när det gäller digitaliseringen inom stadens förvaltningar och bolag samt för medborgare och näringsliv. Enligt ägardirektiven ska bolagen ta fram en årlig plan

för bolagskoncernens medverkan och delta aktivt i stadens arbete med digitalisering i samhället. (Sundbybergs stads strategi för digitalisering). Bolagen svarar för att utarbeta bolagskoncernens genomförandeplan för stadens digitala strategi vilket innebär att bl.a. verka för att digitaliseringen är ett strategiskt och operativt verktyg för att nå mål och vision.

Under 2019 prioriteras uppdragen att:

- SSB och SBB ska vara drivande när det gäller att skapa en kommunkoncerngemensam digital infrastruktur.
- Då erbjuds, för skola/utbildning, möjlighet till bästa förutsättningar för kunskapsinhämtning för alla genom ett säkert internt kommundät.
- Då skapas förutsättningar för en "levande stad" - bästa boendekommun med trygghet, en plats för alla, inflytande och delaktighet.
- Då skapas förutsättningar för en mängd välfärdstjänster samt effektiv uppföljning och styrning av hela kommunkoncernen.

Sundbyberg Avfall och Vatten AB

Sundbyberg Avfall & Vatten (SAVAB) ansvarar för den kommunala verksamheten för avfall, vatten och avlopp. Bolaget har helhetsansvaret för all hantering och drift av vatten, avlopp och avfall.

Under 2019 prioriteras uppdraget att:

- SAVAB ska aktivt delta i stadsbyggnadsprocessen.

Norrenergi AB

Norrenergi ägs till en tredjedel av Sundbybergs stad, Solna stad äger två tredjedelar. Det är vårt lokala fjärrvärmebolag. Bolaget är ett konkurrenskraftigt alternativ med minsta möjliga miljöpåverkan. Vi är stolta över vår fjärrvärme och fjärrkyla som lever upp till mycket höga miljökrav och fjärrvärmens är dessutom märkt med Bra Miljöval.

Under 2019 kommer frågan om att se över dimslöjans framtida användning att drivas av Sundbybergs stad.

Ekonomiska förutsättningar

Konjunkturläge

Internationell utblick¹

Även om tillväxten i världshandeln har dämpats sedan årsskiftet har den alltjämt goda konjunkturen medfört att arbetslösheten i euroområdet och flera andra utvecklade ekonomier fortsätter att minska. Tillsammans med lägre exportorderindikatorer är detta förenligt med en mer normal BNP-tillväxt framöver. Osäkerheten kring USA:s handelspolitik och dess konsekvenser består och kan påverka länderna i EU under planperioden. Tillväxttakten i konsumtion och investeringar dämpas i takt med att uppdämda behov har tillgodosetts. Sammantaget bedöms BNP-tillväxten i år bli fortsatt relativt hög, men det är nu mer tydligt att tillväxttoppen är passerad. I USA har tillväxten varit högre än andra delar av världen.

Sveriges ekonomi

Den svenska ekonomins högkonjunktur kulminerar. När konjunkturen stagnerar kan räntorna komma att stiga samtidigt som skatterna kan komma att öka, det gör att hushållens disponibla reala inkomster ökar svagt under planperioden.

Arbetslösheten väntas inte minska ytterligare då företagen har svårt att hitta rätt kompetens bland de arbetslösa. Trots detta bedöms en fortsatt låg löneökningstakt enligt både Sveriges kommuner och Landsting (SKL) och Riksbanken. Det varma och torra vädret har bidragit till att elpriserna har ökat mer än väntat, vilket påverkar KPI(F). Olika mått pekar på att den underliggande inflationen är lägre. Sverige har haft en oväntad hög BNP-tillväxt under 2018. En del av tillväxten bedöms dock bero på tillfälliga faktorer.

Priserna på småhus och bostadsrätter har fallit med drygt 5 procent sedan toppnoteringen augusti 2017. Bedömare spår ett lägre bostadsbyggande, baserat på att antalet påbörjade bostäder och antalet bygglov sjunkit under senaste året.

Nyckeltal för den svenska ekonomin, prognos						
Procentuell förändring om inte annat anges	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3,2	2,4	3,0	2,1	1,3	1,5
Sysselsättning, timmar*	2,0	2,1	2,0	0,3	-0,3	0,2
Relativ arbetslöshet, nivå						
Timlön, nationalräkenskaperna	2,2	2,5	3,2	3,2	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,3	2,8	3,1	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIF	1,4	2	2,2	2,3	2,2	2
Konsumentpris, KPI	1,1	1,8	2,1	2,7	2,8	2,8
Realt skatteunderlag	2,6	1,1	1,6	0,6	0,2	0,8
Befolkning 15-74 år	0,9	1,1	0,8	0,6	0,5	0,6

*Kalenderkorrigerad utveckling. Procentuell förändring om inte annat anges

** KPI med fast ränta och konstant skatt

*** Ålder 15-74 år

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting

¹ I huvudsak hämtat från SKL's Cirkulär 18:27, 18:37, 2018. samt Penningpolitisk rapport september2018, Riksbanken

(<https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ppr/svenska/2018/180906/penningpolitisk-rapport-september-2018.pdf>)

Kommunernas ekonomi

Kommunerna visade ett starkt resultat även för 2017. Resultatet motsvarar 4,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. En stark utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd och större reavinster än normalt bidrog till det goda resultatet. Under 2016 ökade verksamheternas kostnader med 4,0 procent i löpande priser att jämföra med historiska nivåer omkring 0,5 procent årligen (undantag 2016). Det har varit ovanligt få förändringar av skattesatsen 2018, endast fem kommuner har höjt och fyra sänkt. Kommunerna har arbetat intensivt med att ställa om sina verksamheter till det nya ersättningssystemet för ensamkommande barn. Staten har fortsatt att skjuta till medel både i form av riktade och generella bidrag. SKL menar att det i dag finns ett besvärande glapp i ersättningen och den information kommunerna får kring ersättning för nyanlända och ensamkommande barn.

Enligt SKLs bedömning dämpas utvecklingen av skatteunderlaget 2019 för att därefter fortsätta avta fram till 2020. En sämre skatteunderlagsutveckling i kombination med mycket snabbt växande behov, väntas ge svagare resultat och betydande effektiviseringsbehov. Kring 2021 spås en konjunkturell balans vilket innebär att skatteunderlaget ökar i linje med historiska genomsnitt.

Övergångsregeringens budgetförslag

Budgetpropositionen (BP) syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2019-2021. Budgetpropositionen är lagd av övergångsregeringen enligt den praxis som utarbetats när ett regeringsskifte drar ut på tiden. Övergångsbudgeten förlänger, med några undantag, i princip anslagen i 2018 års budget. Det betyder bland annat att de riktade statsbidrag som skulle avslutas 2018 finns kvar 2019 samtidigt som de bidrag som skulle trappas upp 2019 är kvar på 2018 års nivå, med ett fåtal undantag.

Riksdagen ska besluta om budgeten den 12 december. Det kan inte uteslutas att riksdagen då antar en annan budget än övergångsbudgeten. En ny regering har dessutom möjlighet att när som helst under året ändra i budgeten, genom en s.k. ändringsbudget. Osäkerheten om slutliga anslag i statens budget är därför mycket stor.

Nedan sammanfattas några av förändringarna i övergångsbudgeten:

De nya välfärds miljarderna som aviserades i BP2018 och skulle gälla från och med 2019 är inte med i budgetpropositionen. För 2019 minskas anslaget för kommunalekonomisk utjämning för kommuner med 3,5 miljarder kronor och för 2020 uppgår minskningen till 7 miljarder kronor, jämfört med SKL:s tidigare beräkningar.

Den tidigare aviserade fördelningen av de gamla välfärds miljarderna för 2019, dels mellan generella tillskott och flyktingfördelning, dels mellan kommuner och landsting, kvarstår. Detta innebär för 2019 att 3,5 miljarder kronor ligger i det generella statsbidraget för kommuner, medan 4 miljarder kronor fördelas mellan kommunerna enligt flyktingvariabler.

Statsbidraget för Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling utökas såsom planerat till 3,5 miljarder kronor för 2019.

Statsbidrag till bemanning inom äldreomsorg, 2 miljarder kronor, skulle utgå från och med 2019 men kvarstår i detta budgetförslag.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Regeringen föreslår att kommunerna kompenseras med 2,5 miljarder kronor 2019 för det intäktsbortfall som förslaget medför.

Demografi

Kommunernas kostnadsutveckling bedöms öka under planperioden både på grund av kostnadsläget generellt och det ökade demografiska behovet. Vi blir äldre och behöver omvårdnad i större utsträckning samtidigt som antalet barn och unga ökar, vilket medför ökade kostnader. Dock bedöms utvecklingen vara något lägre än tidigare prognoser. Kostnadsökningarna blir också högre genom att staten skjuter över kostnader på kommunerna. SKL beräknar kommunernas kostnadsökning för LSS-insatser under 2017 till 5,7 procent.

Investeringar

Kommunkoncernernas sammantagna investeringsvolym har ökat under en längre tid. I de kommunala budgeterna planeras för en klart högre investeringsnivå de kommande åren. Det beror framförallt på att Sveriges befolkning

ökar snabbt samtidigt som urbaniseringen fortsätter. Kommunerna växlar upp planerade investeringar till en ny nivå. Förskolor, skolor, infrastruktur och bostäder kommer att byggas på bred front.

De framtida driftkostnaderna som blir följden av gjorda investeringar innebär stora åtaganden.

Kommunernas investeringar kan likviditetsmässigt finansieras genom avskrivningar, positiva resultat, avsättningar eller genom extern upplåning. Försäljning av anläggningstillgångar är också ett sätt att delfinansiera investeringar i kommunsektorn. Utförsäljning av framför allt bostäder från allmännyttans bestånd har under de senaste åren genererat stora positiva kassaflöden.

Sundbybergs utveckling

Sundbybergs stad är en kommun som har en av Sveriges kraftigaste befolkningstillväxt. Staden har ett mycket förmånligt läge, med mycket god kollektivtrafik och närheten till centrala Stockholm, vilket attraherar såväl boende, föreningsliv som företagare. Tillväxten medför många möjligheter men medför även en del utmaningar.

Att planera för stadens utmaningar i en så kraftig expansion som staden befunnit sig i de senaste fem-tio åren ställer krav på att löpande fånga upp omvärldspåverkande faktorer. Med en internationell och nationell utblick ges basen för stadens förutsättningar. Då världen är mer sammanväxt, påverkar världsekonomin även den svenska konjunkturen som i sin tur påverkar Sundbybergs stad.

Staden följer bland annat Sveriges kommuner och landstings (SKLs) underlag och har i olika forum och rapporter delgivit deras framtidsblick. De har sedan länge bland annat beskrivit att demografins utveckling medför ett ansträngt ekonomisk läge för offentlig verksamhet. Gruppen personer i yrkesverksam ålder, är de som står för den största delen av skatteintäkterna men som ökar långsammast. Det blir med andra ord färre personer som ska försörja fler.

SKL skriver; ”En sämre skatteunderlagsutveckling 2019–2021, i kombination med fortsatt stora behovsökningar, väntas leda till sämre resultat. För att klara att öka resurserna till verksamheterna fullt ut i takt med demografin, och

ett resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag, krävs budgetförstärkande åtgärder på 30 miljarder 2021 (cirka 1 procent av bruttokostnaderna årligen). Det kommer med andra ord att krävas avsevärda effektiviseringar framöver. Brist på utbildad personal kommer att sätta ytterligare press på kommunerna att hitta nya lösningar för att klara välfärdsuppgiften.”

För Sundbybergs del har denna utveckling varit kännbar. Den kraftiga befolkningsutvecklingen i kombination med Sundbybergs befolkningsstruktur har gjort det svårt att prognostisera bland annat skatteunderlaget. Trots en kraftig tillväxt har staden de senaste åren prognostiserat en högre befolkningsutveckling än vad utfallet visat. Det har påverkat skatteintäkterna något men det har framförallt slagit extra hårt i utjämningsystemet (både i inkomst- och kostnadsutjämningsystemet). Det visade sig bland annat under 2018 där prognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsfrån mars, vilken var underlag till planeringsförutsättningarna, var cirka 100 mnkr bättre än prognosen som sedan kom i augusti. Den inbromsning som skett på bostadsmarknaden har inte bara inneburit minskade bygglovsansökningar utan även påverkat och förskjutit en del av stadens exploateringsprojekt. Denna förändring från mars till augusti utgjorde cirka 150 mnkr försämring av resultatprognosen.

Beträffande skatteutjämningsfrån mars måste det beaktas att Sundbybergs utveckling påverkas helt av hur övriga kommuner utvecklas. För att kunna möta de svårprognostiserade utfallen behöver en aktsam hantering av kostnadsutvecklingen råda.

Befolkningsutveckling

Befolkningsökningar och bostadsbristen är några av Sveriges och även Sundbybergs stads utmaningar.

Kommunerna har en stor utmaning i de kommande demografiska förändringarna.

Sundbybergs befolkningstillväxt är bland de högsta i Sverige. Vid slutet av 2017 hade staden 1 674 personer fler invånare än vid årets början, en tillväxt motsvarande 3,5 procent. Sundbybergs tillväxt var något lägre än tidigare år. Stadens befolkningstillväxt har de senaste fem åren vuxit i snitt med 3,88 procent.

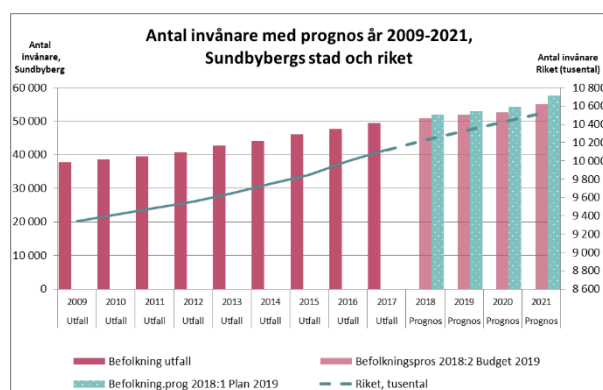
Stadens befolkningstillväxt prognostiseras vara lägst bland äldre invånare, 90 år och äldre, och relativt jämn tillväxt för de yngre åldersgrupperna 0-15 år. Den största ökningen prognostiseras inom åldersgruppen 16-19 år.

Sundbybergs stad har en mycket ung befolkning, 20,7 procent av stadens befolkning är under 19 år och 10,0 procent av stadens invånare är i grundskoleåldern (6-15 år).

Cirka hälften av befolkningstillväxten första halvåret 2018 var nyinflyttade och andra hälften var nyfödda.

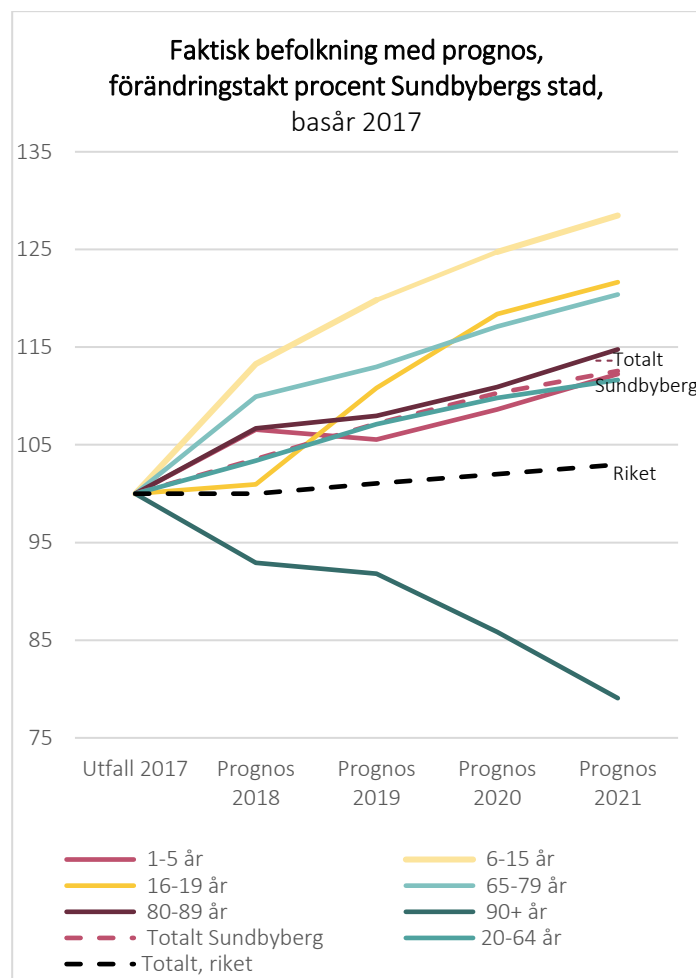
Sundbybergs prognostiserade befolkningsutveckling under planperioden 2018-2020 är fortsatt hög. Främsta orsaken till den höga befolkningstillväxten är det stora antalet planerade nyproducerade bostäder, men stadens befolkning växer också genom förtätning, det vill säga att det bor allt fler personer per bostad.

Antal invånare år 2009-2017 och halvårsuppdaterad befolkningsprognos 2018-2021.

Diagrammet ovan utfall och prognos för staden antal invånare i staden. Linjen visar rikets tillväxt, se höger axel (tusental) /SCB april-2018).

Sundbybergs stads befolkningsutveckling i procent samt befolkningsprognos från och med år 2018, med basår 2017.

Diagrammet ovan visar den stora befolkningstillväxten per åldersgrupp, förutom för åldersgruppen 90 år och äldre som beräknas sjunka i antal under planperioden.

Arbetsmarknad

Andelen förvärvsarbetande i Sundbyberg har en positiv utveckling. Utvecklingen är central när det gäller välfärdens finansiering. Det är genom en ökning av antalet arbetade timmar i ekonomin som det skapas resurser till välfärden. En stark lokal arbetsmarknad minskar kommunens kostnader för olika stödinsatser och skapar möjligheter för den enskilda invånaren till delaktighet i samhället. Förvärvsintensiteten (andel förvärvsarbetande i förhållande till befolkningen) har ökat mellan åren 2014 och 2016 från 78,3 procent till 80,5 procent (SCB).

I jämförelse med augusti 2017 och augusti 2018 ligger andelen öppet arbetslösa i Sundbyberg på en något lägre nivå.

Öppet arbetslösa i Sundbyberg och Stockholms län. Andel av arbetskraften, % (årligen augusti)						
	Kvinnor		Män		Totalt	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Sundbyberg	3,2	3,1	3,6	3,3	3,4	3,2
Stockholms län	3,1	3,2	3,4	3,1	3,1	3,1
Riket	3,9	3,9	4,2	3,9	3,2	3,1

Tabellen ovan visar andelen öppet arbetslösa enligt arbetsförmedlingens statistik per augusti åren 2017 och 2018.

Kompetensförsörjning

Stadens geografiska närhet till en stor arbetsmarknad är i stort positiv, men möjliggör också att medarbetare blir mer lätttröliga och ställer höga krav på organisationen och ledarskapet. Det är viktigt att både *vara* och *uppfattas* som en attraktiv arbetsgivare för att lyckas med kompetensförsörjningen.

Staden kommer att fortsätta det systematiska arbetsmiljöarbetet, då det är en viktig parameter för en trygg och stabil organisation. Bland annat för motverka ohälsa.

Finansiell analys

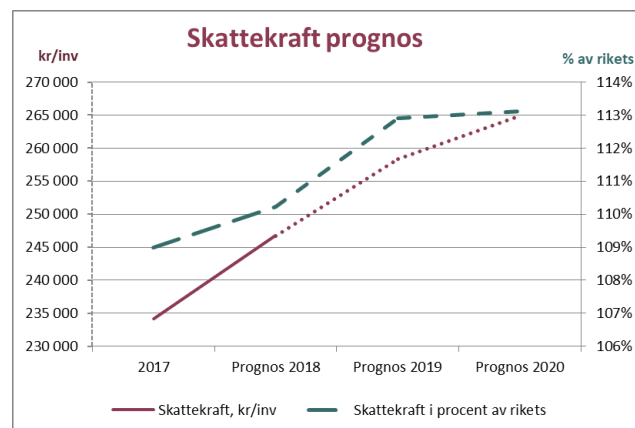
Konjunktorens påverkan på stadens skatteunderlag

Många osäkerhetsfaktorer i vår omvärld påverkar svensk ekonomi och därigenom även Sundbyberg stad. Kommunerna generellt har en tuff tid framför sig både vad gäller verksamhet och ekonomi. Utmaningen blir större då åldersgrupper som utgör huvuddelen av kommunernas åtaganden inte kommer att mötas med en ökning av skatteunderlaget i samma omfattning. För att klara utmaningarna krävs långsiktigt hållbara planeringsförutsättningar från staten och tydliga spelregler som inte hämmar möjligheterna för effektiviseringar.

Sundbybergs stads finansiering kommer till största del från skatteintäkter från stadens invånare, men baseras också på stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningsystemet. Skatteunderlagstillväxten bestäms av hur lönesumman utvecklas, det vill säga av löneökningar och antalet arbetade timmar. Skattekraften i andel av rikets brukar också benämnas medelskattekraft.

Stadens beräknas ha en positiv utveckling av skattekraften, både i förhållande till rikets och mätt i kronor per invånare under planperioden.

Sundbybergs stads prognostiserade skattekraft under perioden 2018-2020 samt utfall 2017

Ekonomiska budgetantaganden

Följande antaganden är gjorda i beräkningarna för budget 2019 med plan 2020-2021.

Antaganden	(%)			
	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Internränta, SKL (feb-18)	1,75	1,50	1,50	1,50
KPIF*, prognos enl. SKL (aug-18)	1,90	1,80	2,10	2,00
KPI, Prognos enl. SKL (aug-18)	-	2,40	2,10	2,80
Löneökningar, timlön **	2,33	2,50	3,40	3,40
PO-påslag***	38,33	39,17	39,17	39,17
Beräknad skattesats	18,90	18,90	18,90	18,90

* KPIF är KPI med fast ränta
 ** Egna antagande år 2018 och 2019, SKLs antagande augusti 2018 avseende 2020 och 2021
 *** SKL april-18 för 2019-2021

Föreslagen skattesats bedöms ligga kvar på samma nivå som i budget 2019 under 2020 och 2021. KPIF som är KPI med fast ränta är ett mått på underliggande inflation och syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från KPI. Den stora kostnadsposten hyreskostnader är kalkylerade med KPI-utveckling för inhyrda lokaler och med en något lägre nivå för stadens egna lokaler. PO-påslaget är beräknat utifrån stadens beräknade kostnader för sociala avgifter och pensionskostnader och antas till samma nivå som SKL.

Resultat

Intäkter och kostnader

Med resultat avses balansen mellan löpande kostnader och intäkter.

Nämnderna är ansvariga för att hålla en budget i balans och att budgeterade intäkter kommer staden tillhanda. I de fall resultatkrav har fastställts i kommunfullmäktiges budget ansvarar nämnden för att dessa uppnås.

Balanskrav

I kommunallagen ställs krav på att kommunerna ska klara det årliga balanskravet. Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Med intäkter menas samtliga intäkter exklusive reavinster. Blir resultatet negativt måste det regleras inom tre år. Fullmäktige får enligt kommunallagen besluta om att reglering av ett negativt balanskrav inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

Resultatbudget

Utifrån angivna antaganden avseende befolkningsutveckling, skatteintäkter samt nämndernas mål och uppdrag beräknas följande resultatbudget.

Resultatbudget				
(mnr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter*	669,5	580,0	579,2	594,2
Verksamhetens kostnader	-2 874,1	-2 769,5	-2 909,9	-3 027,2
Avskrivningar	-71,1	-136,3	-140,4	-160,5
Verksamhetens nettokostnader	-2 275,8	-2 325,8	-2 471,1	-2 593,5
Skatteintäkter	2 259,2	2 440,6	2 572,8	2 692,7
Generella statsbidrag och utjämning	11,6	-175,6	-111,3	-223,7
Finansiella intäkter	100,9	117,8	44,8	159,8
-varav utdelning	87,7	111,5	38,5	153,5
Finansiella kostnader	-10,3	-29,0	-30,7	-30,9
Årets resultat	85,6	28,0	4,5	4,5
<i>*varav jämförelsestörande poster, reavinster, anl. tillgångar mm</i>				
Exploatering	60	76	75	90
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster	25,6	-48,0	-70,5	-85,5

I posten generella statsbidrag och utjämning för budget 2018 ingår ett extra statsbidrag om 26,2 mnkr. I motsvarande post för 2019 ingår 17,2 mnkr som utgör det beräknade beloppet för stadens del av de extra 10,0 mdkr som regeringen presenterat i vårpropositionen 2016, 2017 och 2018 som extra satsning på välfärden. Dessa bidrag kommer att fasas in i de generella statsbidragen till kommuner och landsting.

Det noteras att viss osäkerhet råder i prognosen för utjämning och statsbidrag på grund av den övergångsbudget som är föreslagen på riksdagsnivå. En övergångsbudget innehåller inga nytillkomna eller planerade avgående poster, varför underlaget för kommunernas beräkningar blir osäkert till dess riket fastställt sin budget.

I verksamhetens intäkter och kostnader beräknas nämndens externa intäkter och kostnader, mellanhavanden mellan nämnderna ingår, dock inte eventuella intäkter och kostnader inom nämnden.

Budgeten visar på ett resultat om 28,0 mnkr före extraordinära intäkter, så kallade jämförelsestörande poster. I beräkningen ingår volymuppräknning till nämnderna, pris- och löneökningar, en generell effektivisering på 3 procent, exploateringsintäkter på 76,0 mnkr.

Resultatet motsvarar 1,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Exklusive exploateringsintäkter beräknas resultatet för 2019 till -48 mnkr.

Vid fördelning av nämndernas ramar har hänsyn tagits till fördelning av de riktade statsbidragen för nyanlända samt stadens framtagna modell för fördelning av schablonutbetalningar från Migrationsverket (utredning 2016, revidering 2018).

Ramfördelning per nämnd

Nämndernas ramar utgår från föregående års budget samt ovan nämnda antaganden. I ramarna ingår de påverkande beslut som fattats sedan föregående års budget samt konsekvenser av beslut i budget 2018 och tidigare budgetbeslut som genomförts under 2018.

Kommunbidraget är beräknat till 2 373,7 mnkr för 2019. Kompensation för volymrelaterade förändringar uppgår till totalt 45,3 mnkr. I budget 2019 genomförs förändring av ramar till följd av budgetbeslut 2018 att upphandlingsenheten ska tillhöra kommunstyrelsen, vilket minskar ramen för stadsmiljö- och teknisk nämnd.

Reserveringar

Utifrån resursfördelningsmodellen är hälften av volymtilldelningen fördelad till berörda nämnders ramar. Den andra hälften reserveras och ingår i budgeten för finansförvaltningen. Fördelning av volymreserven sker efter volymavstämning i samband med tertialrapportering för augusti. Modellen har utvecklats för att förenkla beräkningen av volymrelaterade komponenter, varför ett antal komponenter utgått. Årets beräkning för dessa ”utlyfta” komponenter har i förslag till budget omhändertagits till fullo och därmed ökat respektive berörd nämnds ram.

I och med principerna för ekonomistyrning kan stadens nämnder, vid beslut av nämnden, balansera över- och underskott mellan år. Detta ska ske per resultatenhet och därför kan också budgeten beräknas per resultatenhet. I stadens antaganden har hänsyn tagits till ett eventuellt uttag av respektive nämnds resultatfond med 7,5 mnkr för 2019 som belastar finansförvaltningen.

Beräknade ramar (kommunbidrag) nämnder, förslag budget 2019-2021				
(mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunstyrelse	157,1	160,5	164,6	168,3
Grundskole- och gymnasienämnd	627,0	667,6	710,6	746,5
Äldrenämnd	357,0	370,2	369,7	383,9
Förskolenämnd	386,0	386,8	410,1	430,9
Social- och arbetsmarknadsnämnd	489,4	505,8	525,4	547,4
Kultur- och fritidsnämnd	130,7	141,2	145,3	148,6
Byggnads- och tillståndsnämnd	5,8	4,7	4,9	5,1
Stadsmiljö och teknisk nämnd	125,8	129,2	134,4	139,4
Överförmyndarnämnd	2,8	3,8	3,9	4,0
Kommunfullmäktiges revisorer	1,9	1,9	2,0	2,0
Valnämnd	2,3	2,0	0,4	0,4
Summa	2 285,8	2 373,7	2 471,3	2 576,5

Investeringar

Stadens investeringsbudget utgår från prioritering av investeringsprojekt och därmed antagande om långsiktigt hållbar finansiering av investeringar. Nämnderna tilldelas en investeringsram där nämnden i enlighet med principer för investeringar i viss mån själva kan prioritera och planera. En hållbar investeringsnivå uppnås genom självfinansiering av investeringar.

Stadens utrymme för självfinansiering av investeringar kan schablonmässigt sägas utgöras av årets resultat och summan av årets avskrivningar.

Utrymme för självfinansiering (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Årets resultat	28,0	4,5	4,5
Årets avskrivningar	136,3	140,4	160,5
Utrymme för reinvesteringar	164,3	144,9	165,0

Under planperioden planeras investeringar på totalt 1 693,8 mnkr. En något mer detaljerad investeringsplan finns som bilaga 2.

Investeringsnivån för reinvesteringar beräknas till 108,5 mnkr för 2019.

Reinvesteringar	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Reinvesteringar, mnkr	108,5	114,5	102,5
	108,5	144,5	102,5

Lokalförsörjning

Staden står inför en period av mycket omfattande investeringar i verksamhetslokaler och behov av att hyra in verksamhetslokaler.

Lokalförsörjningen tar sin utgångspunkt i lokalbehoven 2018-2030 vilken baserar sig på bostadsbyggnadsprognos och befolkningsprognos.

Förutom behovet som uppkommer genom den ökade befolkningen står staden inför flera ersättningsinvesteringar när tillfälliga bygglov inte går att förlänga.

En detaljerad beskrivning av utmaningar och strategival finns i bilaga 3.

Investeringsplan					
(mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	2019-2021
Grundskole- och gymnasienämnd	3,5	2,0	4,0	9,0	15,0
Förskolenämnd	2,7	3,3	5,1	3,1	11,5
Äldrenämnd	2,8	2,0	1,5	1,5	5,0
Social- och arbetsmarknadsnämnd	1,9	2,9	1,8	2,6	7,3
Kultur- och fritidsnämnd	15,2	13,8	17,7	12,4	43,9
Byggnads och tillståndsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljö och teknisk nämnd	332,6	388,9	455,1	566,2	1 410,2
<i>-varav ram för reinvesteringar</i>	<i>40,0</i>	<i>65,0</i>	<i>60,0</i>	<i>60,0</i>	<i>185,0</i>
Kommunstyrelsen	37,5	69,3	62,8	68,8	200,9
Summa	396,2	482,2	548,0	663,6	1 693,8

Balansräkning

Planerade investeringar, inköp och budgeterade resultat ger följande balansräkning.

Balansbudgeten visar vilka effekter budgeten för 2019 med inriktning för 2020 och 2021 har på stadens tillgångar och skulder. Den är upprättad utifrån förutsättningar i bokslut 2017 och budget 2019 samt enligt de finansiella målen om att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen inte ska vara lägre än 40,0 procent på längre sikt.

Soliditet

Soliditeten, inklusive pensionsåtagande, beräknas i budget 2019 till 56,3 procent, vilket gör att staden bedöms klara det finansiella målet om en soliditet om lägst 40,0 procent.

Soliditet	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Soliditet inkl. pensionsåtagande (%)	56,3%	52,9%	49,1%

Balansräkning 2019				
(mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
<u>Tillgångar</u>				
Anläggningstillgångar				
- materiella; mark, byggnader o tekn anl	3 547	2 965	3 263	3 634
- materiella; maskiner och inventarier	79	91	91	91
- aktier och andelar	454	688	688	688
- kapitalförvaltning	204	208	208	208
- långfristiga fordringar	94	109	109	109
Omsättningstillgångar				
- exploateringsfastigheter	80	94	94	94
- fordringar	100	78	78	78
- kortfristiga placeringar	0	0	0	0
- kassa och bank	157	0	0	0
Summa tillgångar	4 715	4 234	4 531	4 902
<u>Eget kapital och skulder</u>				
Eget kapital	2 634	2 998	3 003	3 007
- varav årets resultat	86	28	5	5
Avsättningar för pensioner	217	263	284	308
Avsättning övrigt	7	6	6	6
Skulder				
- långfristiga skulder, inkl långa åtaganden	500	295	420	730
- kortfristiga skulder	857	470	567	599
- checkkredit	500	202	252	252
Summa eget kapital och skulder	4 715	4 234	4 531	4 902

Kassaflöde

Kassaflödesanalysen visar vilka effekter budgeten för 2019 med inriktning för 2020 och 2021 har på stadens betalflöden. Analysen visar vilket bidrag den löpande verksamheten lämnar, hur mycket investeringsverksamheten förbrukar samt vilket tillflöde i form av lån som krävs för att hålla en oförändrad likviditet.

Kassaflödesanalys (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Den löpande verksamheten				
Årets resultat före extraordinära poster	85,6	28,0	4,5	4,5
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster:	-231,4	1 194,	271,5	317,1
Ökning/minskning av exploateringsverksamhet	17,0	-14,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	212,0	22,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	340,0	-685,0	147,0	32,0
Medel från den löpande verksamheten	423,2	545,2	423,0	353,6
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgång	-396,2	-482,2	-548,0	-663,6
Försäljning av materiella anläggningstillgång	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-3,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av aktier och andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgång	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från investeringsverksamheten	-399,2	-482,2	-548,0	-663,6
Finansieringsverksamheten				
Ökning/minskning av långfristiga skulder	52,0	-205,0	125,0	310,0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-48,0	-15,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från finansieringsverksamheten	4,0	-220,0	125,0	310,0
Årets kassaflöde	28,0	-157,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	129,0	157,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets slut	157,0	0,0	0,0	0,0

Finansförvaltning

Under finansförvaltningen redovisas de samlade kostnaderna för pensioner och arbetsgivaravgifter, stadens skatteintäkter, intäkter för fastighetsavgifter med mera. Finansförvaltningen tillgodogörs interna ersättningar för pensioner och personalomkostnadspålägg från nämnderna. Här upptas finansiellt resultat, aktieutdelning samt interna ränteersättningar från nämnder för investeringar. Även exploateringsintäkter vid markförsäljning, tomträttsavgälder och planavgifter tas upp här.

Skatteintäkter och utjämning

Prognosen över skatteunderlaget för 2019, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2017, är uppräknad med bedömning av utvecklingen under inkomståren 2017 och 2018. Gällande prognos utgår från Sveriges Kommuner och Landstings bedömning i augusti 2018. Då Sundbybergs stad växer kraftigt erhåller staden kompensation i utjämningsssystemet, så kallad eftersläpningseffekt av skatteintäkter. Skatteunderlaget är uppräknat med 13,2 mnkr till följd av det.

Stadens skatteunderlag, utan hänsyn till den kommunala utjämningen, beräknas öka med

6,6 procent 2019. Stadens skatteintäkter beräknas 2019 uppgå till 2 440,6 mnkr. Beräkningen bygger på en skattesats om 18,90 procent.

Ett kostnadsutjämningsystem för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service,

LSS, till vissa funktionshindrade är infört från och med 2004. För 2019 medför utjämnningen för LSS en beräknad kostnad för staden med 117,3 mnkr. Gällande prognos för LSS-utjämnningen utgår från Statistiska Centralbyråns, SCB, preliminära bedömning i september 2018.

Skatteintäkter och utjämnning, antagen i budget 2019 (mnkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Skatteintäkter inkl. slutavräkning	2 259,2	2 440,6	2 572,8	2 692,7
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	148,9	45,8	43,0	8,7
Kostnadsutjämnning	-102,5	-197,5	-134,3	-197,3
Regleringsbidrag/-avgift	-9,0	22,0	35,6	31,8
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämnning	-105,7	-117,3	-120,6	-121,0
Fastighetsavgift	52,7	54,1	54,1	54,1
Extra statsbidrag	27,2	17,2	10,8	0,0
Summa skatteintäkter, utjämnning och fastighetsavgift	2 270,8	2 264,9	2 461,4	2 469,0

Finansiellt resultat

Stadens finansiella intäkter minus finansiella kostnaderna utgör stadens finansiella resultat, så kallat finansnetto.

Inom finansiella intäkter återfinns ränteintäkter, utdelningar samt övriga finansiella poster vilka till exempel kan vara ersättning för utställd borgen. I budget 2019 föreslås borgensavgiften fortsatt vara 0,4 procent och ska beräknas på hela borgensramen.

Finansiella kostnader utgörs av räntekostnader för utnyttjad kredit eller upptagande av lån, där tillkommer även ränta på pensionsavsättning.

Det finansiella resultatet, inklusive utdelning, budgeteras sammantaget till 88,8 mnkr för 2019.

Pensioner

Stadens kostnader för utbetalning av pensioner beräknas för år 2019 uppgå till 37,7 mnkr. Pensionsavgifterna för stadens anställda beräknas uppgå till 55,5 mnkr. Dessa betalas ut och placeras enligt den an-

ställdes önskan. På stadens pensionskostnader betalas särskild löneskatt med 24,26 procent, som för år 2019 beräknas uppgå till 26,6 mnkr.

Förändringen av pensionsskulden beräknas år 2019 uppgå till 19,0 mnkr inklusive löneskatt. Den del av skuldförändringen som avser ränta budgeteras under finansiella kostnader och beräknas uppgå till 8,6 mnkr inklusive löneskatt. Pensionsskulden är beräknad enligt RIPS 17.

Sundbyberg stad har sedan 1998 placerat medel för att möta framtida pensionsåtaganden. Det övergripande målet med förvaltningen innebär att marknadsvärdet på pensionsportföljen och marknadsvärdet på pensionsåtagandet i möjligaste mån ska följas åt, vilket innebär att de matchas. Marknadsvärdet på placerade medel uppgick vid utgången av 2017 till 218,1 mnkr (211,2). Det bokförda värdet uppgick till 206,9 mnkr (204,2) vid samma tidpunkt. På avsatta medel har en direktavkastning skett under perioden 1999-2017 med totalt 106,9 mnkr, vilket motsvarar en årlig genomsnittlig avkastning om 6,3 procent.

Sundbybergs stads budget 2019 med plan 2020-2021

Pensionskostnader		(mnkr)	
	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Pensionsutbetalning	-37,7	-39,8	-42,2
Pensionsavgifter	-55,5	-58,2	-60,9
Förändring Pensionsskuld	-19,0	-22,3	-25,9
Summa Pensionskostnad	-112,2	-120,3	-129,0

Bilaga 1 - Nämndernas förändringar budget 2019

Förändring budget kommunstyrelsen (mnr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	157,1	160,5	164,6
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-3,6	1,0	0
Lägre avskrivningskostnader per år med hänsyn av ny komponentavskrivningsmodell	-10,0		
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	2,9	3,6	3,6
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	4,1	-0,5	0,1
Upphandlingsenheten, organisatorisk flytt till kommunstyrelsen	6,0		
Utökad behov upphandlingstjänster inom staden	4,0		
Förändring	3,4	4,1	3,7
Föreslagen ram budget 2019	160,5	164,6	168,3

Förändring budget grundskole- och gymnasienämnden (mnr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	627,0	667,6	710,6
Förändringar intäkter			
Reglering lokaluthyrning idrott- och gymnastikhallar mellan KFN och GGN	0,4		
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-18,5	4,1	0
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	11,7	15,0	15,6
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	9,7	1,6	1,6
Kompensation behovsbedömda volymkomponenter	2,5		
Ökade volymrelaterade kostnader*	13,8	8,6	10,1
Lägger tillbaka fjolårets volymreserv	16,6	13,8	8,6
Lärartäthet, tvåläraresystem, lovskola (KS-0907/2017)	4,5		
Förändring	40,6	43,0	35,9
Föreslagen ram budget 2019	667,6	710,6	746,5
*avser direktfördelad volymreserv om 50%			

Förändring budget förskolenämnden (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	386,1	386,8	410,1
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-10,2	2,2	0
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	7,9	10,6	11,1
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	1,3	5,2	1,0
Ökade volymrelaterade kostnader*	1,7	3,6	5,1
Lägger tillbaka fjolårets volymreserv	0,1	1,7	3,6
Förändring	0,8	23,3	20,8
Föreslagen ram budget 2019	386,8	410,1	430,9
*avser direktfördelad volymreserv om 50%			

Förändring budget kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	130,7	141,2	145,3
Förändringar intäkter			
Reglering lokaluthyrning idrott- och gymnastikhallar mellan KFN och GGN	-0,4		
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-2,9	0,6	0
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	1,9	2,7	2,7
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	3,1	0,8	0,6
Kompensation från tidigare fattade beslut om kapitaltjänstkostnader i samband med T2 2017 och T2 2018	8,7		
Förändring	10,5	4,1	3,3
Föreslagen ram budget 2019	141,2	145,3	148,6

Förändring budget social- och arbetsmarknadsnämnden (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	489,4	505,8	525,4
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-15,3	3,2	0
Optimering av processer genom digitalt stöd i till exempel biståndsbedömning	-4,9		
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	10,7	14,1	14,8
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	5,5	0,1	2,4
Kompensation behovsbedömda volymkomponenter	8,0		
Ökade volymrelaterade kostnader*	1,3	1,0	3,8
Lägger tillbaka fjolårets volymreserv	11,1	1,3	1,0
Förändring	16,4	19,7	22,0
Föreslagen ram budget 2019	505,8	525,4	547,4
*avser direktfördelad volymreserv om 50 %			

Förändring budget äldrenämnd (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	357,0	370,2	369,7
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-9,8	2,0	0
Möta minskad efterfrågan i egen regi	-2,0		
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren	-1,0		
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	7,0	9,6	9,6
Kompensation behovsbedömda volymkomponenter	3,4		
Ökade volymrelaterade kostnader	-1,5	0,3	4,0
Lägger tillbaka fjolårets volymreserv	3,8	0	-0,3
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planåren		0,8	0,9
Kompensation för att möta ökade kostnader vid hävning av avtal	13,3	-13,3	
Förändring	13,2	-0,5	14,2
Föreslagen ram budget 2019	370,2	369,7	383,9

Sundbybergs stads budget 2019 med plan 2020-2021

Förändring budget stadsmiljö- och teknisk nämnd (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	125,8	129,2	134,4
Förändringar intäkter			
Generell taxehöjning, t.ex. parkeringsavgifter	-5,0		
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-3,8	0,8	0
Ökad samordning med Förvaltaren avseende markskötsel	-1,0		
Reglering av ram på grund av att upphandlingsenheten flyttar till kommunstyrelsen	-6,0		
Optimering inom IT	-5,0		
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	2,6	3,4	3,4
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planären	0,0	0,1	0,1
Ökade volymrelaterade kostnader*	0,5	0,5	0,9
Lägger tillbaka fjolårets volymreserv		0,5	0,5
Kompensation från tidigare fattade beslut om kapitaltjänstkostnader i samband med T2 2017 och T2 2018	21,2		
Förändring	3,4	5,2	5,0
Föreslagen ram budget 2019	129,2	134,4	139,4
*avser direktfördelad volymreserv om 50 %			

Förändring budget byggnads- och tillståndsnämnden (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	5,8	4,7	4,9
Minskade kostnader			
Generell effektivisering	-0,2	0	0
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	0,1	0,2	0,2
Förändrad nivå för hyreskompensation samt förändring i hyresnivåer för planären	-0,1		
Anpassa organisationen efter verksamhetens behov	-1,0		
Förändring	-1,1	0,2	0,2
Föreslagen ram budget 2019	4,7	4,9	5,1

Förändring budget överförmyndarnämnd (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	2,8	3,8	3,9
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader	0,1	0,1	0,1
Ökade kostnader pga. ökat brukarunderlag	1,0		
Förändring	1,0	0,1	0,1
Föreslagen ram budget 2019	3,8	3,9	4,0

Förändring föreslagen budget valnämnd (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	2,3	2,0	0,4
Minskade kostnader			
Generell effektivisering			
Lägre kostnad för val 2018	-2,0		
Uppräkning pris- och lönekostnader	0,1		
EU-val 2019	1,7	-1,6	
Förändring	-0,3	-1,6	0,0
Föreslagen ram budget 2019	2,0	0,4	0,4

Förändring budget kommunfullmäktiges revisorer (mnkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunbidrag 2018	1,9	1,9	2,0
Ökade kostnader			
Uppräkning pris- och lönekostnader		0,1	
Förändring	0,0	0,0	0,0
Föreslagen ram budget 2019	1,9	2,0	2,0

Bilaga 2 – Investeringsbudget 2019

Nämnd	Investering	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Grundskole- och gymnasienämnden	Inventarier	2,0	4,0	9,0
	Totalt grundskole- och gymnasienämnden	2,0	4,0	9,0
Förskolenämnden	Inventarier	3,3	5,1	3,1
	Totalt förskolenämnden	3,3	5,1	3,1
Äldrenämnden	Inventarier	2,0	1,5	1,5
	Totalt äldrenämnden	2,0	1,5	1,5
Social- och arbetsmarknadsnämnden	Inventarier	2,9	1,8	2,6
	Totalt social- och arbetsmarknadsnämnden	2,9	1,8	2,6
Kultur- och fritidsnämnden	Strategiska	3,0	5,0	5,0
	Reinvesteringar inkl. övriga	5,5	8,5	4,5
	Inventarier	5,3	4,2	2,9
	Totalt kultur- och fritidsnämnden	13,8	17,7	12,4
Stadsmiljö- och tekniska nämnden	Strategiska	230,7	263,6	297,7
	Lokaler	82,0	115,0	200,0
	Reinvesteringar inkl. övriga	65,0	68,0	60,0
	Inventarier	11,2	8,5	8,5
	Totalt stadsmiljö- och tekniska nämnden	388,9	455,1	566,2
Kommunstyrelsen	Strategiska	35,3	41,3	47,3
	Lokaler	15,5	3,0	3,0
	Reinvesteringar (Lokaler)	18,0	18,0	18,0
	Inventarier	0,5	0,5	0,5
	Totalt kommunstyrelsen	69,3	62,8	68,8
	Totalt staden	482,2	548,0	663,6

Bilaga 3 – Lokalförsörjning

Sammanfattning

Staden står inför en period av mycket omfattande investeringar i verksamhetslokaler och behov av att hyra in verksamhetslokaler.

Lokalförsörjningen tar sin utgångspunkt i lokalbehoven 2018-2030 vilken baserar sig på bostadsbyggnadsprognos och befolkningsprognos.

Förutom behovet som uppkommer genom den ökade befolkningen står staden inför flera ersättningsinvesteringar när tillfälliga bygglov inte går att förlänga.

Barn och utbildning

De största utmaningarna för att tillskapa lokalytor finns inom barn- och utbildningsområdet. Betydande volymer av både skol- och förskolelokaler måste levereras utöver de redan beslutade och pågående projekten. För de tillkommande projekten inom skol- och förskoleområdet är det nödvändigt att arbeta med en överbryggningsstrategi inom grundskoleområdet och med en ”både och” strategi inom förskoleområdet. Strategierna tar sin utgångspunkt i de knappa resurserna tid och mark/yta.

Behovet är på kort sikt stort inom både skola och förskola. Staden har under senare år adderat tillfälliga lokaler till främst skolan. Antalet möjliga lokaliseringar av tillfälliga skolbyggnader begränsas till mark och byggnader i anslutning till befintliga skolor. Befintliga förskolelokaler i anslutning till närliggande skolor föreslås omvandlas till skola i en överbryggningsstrategi fram till dess nya permanenta skolor kan tas i bruk, i första hand Örskolan. Ny kapacitet behöver därefter tillkomma via helt nya lokaliseringar. Grund för denna strategi är:

- Tillkommande skollokaler kräver närhet till befintliga skollokaler för att kunna samutnyttja gemensamma funktioner, speciallärare, specialsalar etc.
- Marktillgången är på kort sikt i princip fullt utnyttjad i anslutning till skolor där behovet av skolplats är stort.
- Placering av nya förskolor är mer flexibel då markbehov per förskola är mindre och varje förskola är mer självständig eftersom behovet av gemensamma funktioner är mindre.
- Vissa av dagens förskolelokaler är byggda för att kunna användas både som förskola och skola, i syfte att öka flexibiliteten.

Behovet av nya förskolelokaler föreslås lösas med en ”både och” strategi med olika lösningar. De båda strategierna förstärker varandra. På kort sikt måste behovet lösas med tillfälliga lösningar tillsammans med en plan för hur behovet ska lösas på längre sikt.

- På kort sikt måste behovet lösas genom tillfälliga lösningar.
- På medellång sikt 4-5 år måste behovet lösas med permanenta lösningar även om tiden för denna kan vara ansträngd.
- De båda strategierna måste pågå parallellt och startas snarast.

Social och arbetsmarknad

Lokalbehovet och lokalförsörjningen inom området är diversifierat. Lokalförsörjningen kan lösas på flera sätt. Genom egna investeringar, inhyrningar men också genom köp av boendeplatser och olika entreprenadlösningar.

De största tillkommande behoven gäller nya lägenheter, i huvudsak bostäder för sociala ändamål. Behovet ökar med 8-15 bostäder per år. Majoriteten av dessa inhyrningar sker via stadens allmännyttiga bostadsbolag Fastighets AB Förvaltaren varför beställning för de närmaste årens behov behöver göras snarast.

Planering och genomförande för två gruppboendestäder pågår för närvarande i Ursvik.

Behovet av ytterligare gruppboendestäder, serviceboendestäder samt särskilt anpassat boende ökar i takt med ökad befolkning. Uppdrag och planering av framtida inhyrning måste påbörjas och inkluderas i kommande plan- och exploateringsprocess.

Äldre

Inom planperioden bedöms nuvarande kapacitet motsvara behovet. På längre sikt behöver kapacitet för fler särskilda boenden för äldre tillkomma. Antalet boendeplatser vid Ekbacken kan komma att påverkas under planperioden på grund av myndighetskrav vad gäller avdelningsstorlek. Valfrihetssystemet enligt LOV gör att planeringen blir mer komplex. Verksamhetens behov av tillkommande lokaler beror på vilken strategi staden väljer.

Kultur och fritid

Investeringar inom Kultur och fritid är delvis kopplade till investeringar vid skolor. Nya idrottshallar i samband med nya skolprojekt förslås dimensioneras så att även behov inom kultur och fritidsområdet kan tillgodoses och ett högt lokalutnyttjande kan uppnås. Idrottshall för gemensam användning av skola respektive Kultur och fritid pågår vid Örskolan.

Övriga projekt inom kultur och fritidsområdet avser projekt som är mer beroende av ambition och prioriteringar. Bland dessa finns bland annat fritidsgårdar, bibliotek, kultur och övriga lokaler för idrottsaktiviteter.

Bilaga 4 – IT-prislista

Priserna i denna prislista gäller hela året 2019 för Sundbybergs stads IT-verksamhet (exklusive bolagen). I användarkonton ingår servicedesk, stadens IT-support, nätverksteknik, lagring, IT-säkerhet samt delar av Office-paketet som ingår i respektive nivå av användarkonto.

Pris för IT-utrustning per år (kr)	2019
Datorer	
Bärbar dator standard	4 400
Bärbar dator standard "fleranvändare"	5 800
Workstation	6 301
Stationär	3 477
Stationär "fleranvändare"	4 677
Elevdator (Windows 10)	3 600
Elevdator (Chromebook)	1 300
Bildskärm och dockningsstation	
Dockningsstation för bärbar dator	480
Skärm 24 tum	480
Skärm 27 tum	624
Användarkonton (Typ av användare)	
Online-användare	1 506
Kontorsanvändare	4 907
Anställd utbildning*	2 570
Elever*	75
* medarbetare och elever inom utbildning har en annan form av licenskostnader med ett lägre pris.	

Beskrivning av användarkonton

Online-användare

Online-användaren har tillgång till Officepaketet med tillhörande molntjänster via webbläsare.

Kontorsanvändare

Kontorsanvändaren har tillgång till Officepaketet med tillhörande molntjänster lokalt på sin egen dator samt via webbläsare.

Anställd inom utbildning

Medarbetare inom utbildning har tillgång till Officepaketet med tillhörande molntjänster lokalt på sin egen dator samt via webbläsare.

Bilaga 5 – Tilläggsuppdrag till Sundbybergs stads budget 2019 med plan 2020-2021, beslutade på kommunfullmäktiges sammanträde den 19 december 2018

1. Hela staden ska minska sina utsläpp från el och värme samt resor och transporter och att alla verksamheter ska ha noll nettoutsläpp senast år 2030.
2. Staden ska utreda möjligheten att införa koldioxidbudgetering
3. Staden ska utreda möjligheten att divestera, det vill säga flytta kapital som är investerat i företag vars verksamhet huvudsakligen kretsar kring fossil energi
4. Staden ska påbörja ett arbete för att inrätta Mentors in Violence Prevention, en våldsförebyggande metod för grundskolan
5. Staden ska fortsätta arbetet med införandet av Rinkebymodellen
6. Staden ska minimera otrygga utomhusmiljöer genom förbättrad belysning och beskärning av buskage.